

AREGGEL

XX. ÉVFOLYAM, 45. SZAM.

Főszerkesztő: LÁZÁR MIKLÓS

BUDAPEST, 1947 NOVEMBER 10.

TATÁN ELFOGták HEKUS DÖNCIT!

Ma délután 5 óra előtt néhány perccel szenzációs bejelentés érkezett Tatáról Budapestre, a MÁV forgalmi központjába. Egy munkásvonaton a déli órákban egy sebesült lábú utasban felismerni vélték Hekus Döncit. Az illető nem tudta magát igazolni, mire előállították a rendőrsre. A bejelentést Bedő József MÁV főfelügyelő tette. A főkapitányságról vasárnap délután autón Tatára robogtak a nyomozótisztek, hogy megállapítsák: az őrizetbe vett törőlábú utas valóban Hekus Dönci. A Reggel szerkesztősége 5 óra után beszélt a tatabányai rendőrrel, ahonnan közölték, hogy a kihallgatás első pillanatában az őrizetbe vett férfi bevallotta: ő a keresett gyilkos!

Éjjel és nappal félóránként hangzik fel országszerte, minden nyitott rádiómasinából ez a komoly figyelmeztetés, mintha országos riadó volna a gengszter kézrekerítésére, mialatt ő maga törött lábbal igyekszik kimenekülni a nagy hajtasból. Vasárnapra virradó éjszaka, mialatt a rádió egyre sürgetőbben sugározta szét az ürbe ezt a parancsot, amely minden becsületes embernek szól.

Jelentkezett a főkapitányságon Neumann Gyula taxisoffőr,

aki elmondta, hogy több sebből vérző férfi szállt a taxiába az újpesti városháza előtt. Ő vitte azután Altorjai Gunhardt Tibor nyugalmazott rendőrorvos-főtanácsoshoz az Árpád-u. 80. alá, miután azt mondta, hogy villamoszerencsétlenség áldozata lett. Megszánta utasát, akinek annyira fáj a lába, hogy mozogni is alig tudott. Segítségül hívta tehát egy barátját, Vig László soffőrt és ketten együtt a vályukon vitték fel az orvosi rendelőbe. Ott is megismételte a mesét, hogy villamos ütötte el. Bekötözése után újra levitték a taxihoz. Ott néhány pillanatig habozni látszott, hogy hová vitesse magát.

— Menjünk a Lehel-utca 24-be, ott lakik egy jóbarátom, az majd ápolásba vesz! — mondotta. Utközben meggondolta magát és a Váci-úton, az Árpád-utca közelében kiszólt a soffőrnök:

— Alljon meg itt a sarkon, rettetően sajnó a lábán, itt is van ismerősöm, bebegyek ahhoz!

A soffőr felajánlotta, hogy

tovább is elviszi és ha valahová be akar menni, vállalára veszi.

A segítséget azonban elhárította. Nagynchezen kiszállt a kocsiból és a soffőrt elküldte. Neumann elhitte a villamoszerencsétlenség meséjét

Akkor kezdett csak gyanakodni, amikor az újságokban olvasta, hogy a macedón Hekus Dönci lábán súlyos sérülés van!

A bejelentés nyomán azonnal detektívek mentek Ujpestre a nyugalmazott rendőrorvos-főtanácsoshoz. Velük ment a Reggel munkatársa is.

A detektívek éppen indulóban találták az orvost. A rendőrségre akart menni, hogy ő is megtegye

mindkét lábfeje súlyosan sérült: ballábán csontrepedés van, jobblábfejen pedig valószínűleg középsontörést szenvedett, lábfeje egészen kifordult.

Sobri? ...

— Gipszkötést kért tőlem, ezt azonban nem tudtam neki adni. Ezért öt méter hosszú és öt centiméter széles pólyakötéssel csavartam be a lábát. Önként adott címet, hogy hol kaphatom vissza a kötszert:

Sobri János soffőr, Lehel-u. 24.

Gyalog egy lépést sem!

Az orvos egyébként még ezt mondotta:

— Sérülése olyan súlyos, hogy

azzal menekülni igen nagy nehézségekbe ütközik!

ha nem ápolják a leggondosabban, akkor a beteg állapotja egyre romlik ...

Az orvos vallomása után több autón detektívek siettek Ujpestre, ahol végigraziálták az egész környéket, annál is inkább, mert itt sok ismerőse lakik az üldözött gyilkosnak. Mindegyikhez bekopogtak. A Reggel munkatársa is ott volt a hajszán, amely azonban eredménytelen volt. A délutáni órákig kintjártak a detektívek Ujpesten, de semmi komoly nyomot nem kaptak. Ezt az eredménytelenséget a mai déli órákban befutó

— Ez volt a péntek esti utasom!

A bejelentés nyomán a soffőrt azonnal átküldték a főkapitányság

feljelentését. Az újságcikkek nyomán ő is rájött, hogy tulajdonképpen kinek nyújtott segítséget.

— Pénteken este 9 óra után érkezett hozzám a sebesült férfi. Sejtelmem sem volt róla, kívül van dolgom! Egészen hihető volt, hogy villamosbaleset érte. Megállapítottam, hogy

Ugyanaz a cím, ahová taxin akarta vitetni magát. Ügylátszik, nem jutott eszébe közelebbi házszám, mint a lakásával szomszédos házé. A taxiban azonban nyilván eszébejutott, hogy arrafelé nem jó lesz kiszállni, mert túl könnyű nyomot hagyhat maga után.

Gyalog egy lépést sem tud tenni, csak vitelheti magát. Még csak azt sem remélheti, hogy néhány óra vagy esetleg egy-két nap alatt enyhülnek fájdalmai. Az ilyen töréseknek az a természetük,

izgalmas bejelentés tette érthetővé. A Lónyay-utcaiban egyik rendőrőrsön

Jelentkezett egy taxisoffőr,

aki elmondotta, hogy a lapokban közzétett személyleírás alapján utólag felismeri egyik péntek esti utasában Hekus Döncit. Azonnal elébe tették egy csomó fényképet, köztük Hekus Dönciét is és a bejelentést tevő soffőrt azonnal rámutatott a gyilkos fényképére:

bűnügyi osztályára, ahol Tessényi nyomozó alezredes a déli órákban

részletesen kikérdezte. Kihallgatása után beszéltünk a soffőrral, aki ezeket mondotta:

Az Ujpest felől érkező 55-ös villamosról hirtelen megállították a kocsimat. Egy munkáskülső férfi állított meg, majd amikor megálltam, egy mindkét lábára súlyosan sérült férfi szállt be a kocsimba.

Mikor megkérdeztem, hova vigyem, azt mondotta, hogy Szegedre szeretne utazni, vigyem a pályaudvarra. A nyugati pályaudvarra akartam menni, de erre azt válaszolta, hogy

inkább vigyem a kőbányai állomásra.

Figyelmeztettem, hogy a vonat már elment. Erre kért, tudjam meg a pályaudvaron, mikor is van a vonat pontos indulási ideje? Bementem az ügyeletes vasúti tiszthez, ahol közölték velem, hogy a vonat 10 órakor elindult és valószínűleg már Cegléd felé jár. Még meg is

— Pénteken este körülbelül negyed tíz óra lehetett, amikor üres kocsimmal a Váci-út elejéről a Jókai-utcai taxiállomás felé haladtam.

néztem az órát, amelyen pontosan 10 óra 20 perc volt.

Amikor mindezt elmondottam utasomnak, az látható zavarba jött, töprengeni kezdett, mit is csináljon. Azt ajánlottam neki, vegyen ki egy szobát valamelyik szállóban, mire leintett, azt felelte:

— Isten mentsen! Nagyon sietős az utam! ...

— Utasom ekkor aziránt érdeklődött, vajjon nem megy-e autóbussz. Közöltem vele, hogy ez is korábban elindult. Végül úgy döntött

vigyem ki a Soroksári-útra, majd ott felkérdeztek valamelyik autóra.

— Így is történt. Végigmentem a Nagykörúton, a Soroksári-úton, a kövzvághídi HEV-megálló közelé-

ben állította meg újból a kocsit. Az én karomra támaszkodva szállt ki a kocsiból.

Igen erős fájdalmai lehettek a jobblábara. Nem tudott állni. Ez a lába nem is volt a cipőjében, csak a lábfej egy része. Igen dagadt volt a bokája!

Szürke zokni volt a lábán, sötét szürke felöltőt piselt és rojtos, szőrmeszerű kötött kucsmát. Két lépéssnyire segitettem kocsimtól, mire leült nagy-sziszegve az útszélén egy köre, hogy kipihenje magát. Tíz forintos bankjegyvel

és kétforintos váltópénzzel fizetett ki. Mikor visszafordultam a kocsimmal, megnéztem az órát, vajjon a közeli vasúti állomásra számíthatok-e még utasra? Emlékszem, hogy pontosan 10 óra 43 perc volt.

A Soroksári-úton, éjszaka, autóra les a bandita ...

— Mielőtt visszazálltam volna a kocsimra, utasom még az út szélén üldögélt és megkérdezte tőlem, vajjon

elég nagy-e erre a forgalom, akad-e majd kocsi, amely leviszi Szegedre?

Közöltem vele, hogy igen sok kocsit jár erre, még Szombaton, az esti órákban is, valószínűleg akad majd ilyen kocsi, amely felveszi.

— Szombaton délelőtt olvastam csak Hekus Dönci szökéséről, pedig akkor még nem sejtettem semmit. Csak amikor ma reggel láttam a lapokból, hogy Hekus Dönci súlyosan sérült mindkét lábára, akkor jöttem rá, hogy ki volt az utasom és így jöttem feljelentést tenni.

A soffőr vallomása nyomán a városban cirkáló detektívesoportok közül többet a Soroksári-útra írá-

nyitottak. Egyben értesítették a Szeged felé vezető útvonal összes rendőrségeit arról, hogy

Lukás Dönci valószínűleg Szeged felé vette útját.

Külön figyelmet fordítottak minden orvost, kórházat, hogy ha valaki láb-sérülésekkel jelentkezik náluk ápolásra, azonnal jelentse a rendőrségnek. Figyelmeztették a sofőröket is, akik akár az országúton, akár valahol másutt láttak vagy szállítottak volna a Hekus Döncihez hasonló embert, azonnal jelentse, vagy nyomban adják át a rendőrségnek.

Az izgalmas hajszáról megjelent beszámolók és rádióközlések mellett a szökevény gyilkos kézrekerítésére leítűzött 5000 forintos díj is fokozza az ügy iránti érdeklődést. Egymást követik a főkapitányságon a bejelentések, amelyek közül azonban igen sok hamisnak bizonyul. A reggeli órákban még fontosnak látszott az a hír, amely szerint

Káposztásmegyeren, a 87-es villamos végállomása mellett állítólag leítűztek és kirabol-tak egy férfit.

Miután egyes nyomok egyébként is Újpestre vezettek, utána futok ennek az adatnak is, de hamarosan kiderült, hogy nincs szó rablótámadásról, részeg embert ütöttek le a barátai. Hekus Dönci egyébként sem tudna senkiben kárt tenni, bár az anyjától kapott 200 forintot és ruháját kívül semmije nincs. Pénze fogytán van, semmiféle irata sincs, tehát ki van téve annak, hogy minden pillanatban rendőrkézre kerülhet. Miután pénze sincs, hogy menekülését elősegítse, sem fegyvere, hogy védekezhesen, már csak mindenre elszánt ravasz-sága segíti tovább a menekvésben!

Megállapították, hogy az a hí-nincs, amely a kezén volt, szabályszerű láncbilincs, amelyet a perrendtartás előír.

ez a bilincs azonban már teljesen elavult, a rendőrségen nem is használják, csak az ügyészség fogházában.

Ha csak kicsit is vigyázatlanul tesz a kézre, könnyen ki lehet belőle bújni. Hekus Dönci pedig megígérte, amikor a detektívek átadták az ügyészségnek, hogy

az első adandó alkalommal megszökik.

Ugyilátszik, már akkor készült erre, amikor megbilincselték.

„Pech” és — szerencse...

Szökésében egyedül akkor volt balszerencséje, amikor súlyosan megsérült a lábán. Az ereszcatornán az utcára ereszkedve, körülbelül

6 méter magasságban megcsuszhatott és lezuhant.

Harisnyában volt, ekkor törte a lábát. Az Alkotmány utcában ért földet, a főbejárat közvetlen közelében. Innen még el tudott vándorolni a Zsitvay Leó-utca sarkáig. Ott talált egy taxit, amelynek utasa és sofőre a kocsmában volt. Beült az autóbá. A kocsmából kijövő utast és sofőrt sikerült rábeszélnie, hogy vigyék magukkal. Itt már óriási szerencséje volt: a kocsit éppen Újpest felé ment, ingyen vitte magával a Lehel-útra, édesanyjához. A sofőr ott 10 forintot boraválért, amelyet Hekus Dönci édesanyja fizetett ki a kapu alá támogatva és még édesanyját is lehívta hozzá. A továbbiakban olyan szerencse kísérte vakmerőségét, hogy szervezett szöktetés esetén sem egyezhettek volna ilyen kedvezően a külső körülmények.

Az alvilág segíti a szökevényt

A rendőrség megállapította, hogy bár a nagyközönség a legnagyobb mértékben a segítségére van az üldözésben.

TUDJÁ ON HOL A SEMMELWEIS-UTCA? Ahol precíz szemüveget készítenek

GYMESI OPTIKA BELVÁROS SEMMELWEIS-U. 8.

egyed alvilági alakok igyekeznek elősegíteni Hekus Dönci szökését.

Kiderült, hogy a péntek esti orvosi segélynyújtás után, mielőtt Hekus Dönci az 55-re szállt volna, hogy a Nyugati-pályaudvar felé menjen, három ismerősével is beszélt.

Szekeres Máttyás vendéglősnél megtisztálkodott és valamit evett. Juhász Vilmos nevű régi barátjától

togolyszöktetésben való bűnrészesesség címén mindhármukat őrizetbe vették.

A nyomozás arra is kiterjed, hogy

a Párisi Nagy Áruházban elkövetett gyilkosság után kik tették lehetővé Hekus Dönci menekülését és több mint félevi bujkálását.

Kiderült, hogy az áruházból való szökése után Laczi Istvánt, régi barátját látogatta meg. Laczinak a felesége és a fia is otthon volt, amikor megérkezett. Náluk maradt néhány óráig. Közben levetette ruháját és az asszony kimosta a véres holmikat. Mivel erről mindhárom tudtak, de a rendőrségen azóta se jelentkeztek.

mindhármukat őrizetbe vették.

Mit művelt a Tisza táján Hekus Dönci

Hekus Dönci, aki állítólag Szeged felé szökött, nem ismeretlen a Tisza partján. Két hónappal ezelőtt feleségével együtt

sorozatos betöréseket követtek el Makón:

betörték Gröd Vilmos ingatlanrodájába, Erdős Tibor ruhaüzletébe, a MEGA borüzletbe, a Szatinszki gyümölcskereskedésbe és Földes Sámuel divatárúüzletébe. Még kezelőorvosát, dr. Juhász Istvánt is kirabolta a gengszter: egy mikro-szkópot zsákmányolt, Mezőhegye-

különböző tanácsokat kért. Békés Györgyné nőismerősénél is eltöltött néhány percet és Békésné ugyan-csak segítségére volt.

A három ismerős közül egyik se jelentkezett se tegnap; se ma a főkapitányságon. Más tanúk vallomásaiból állapították meg, hogy segítettek Hekus Döncinek. Ezért

Vasárnap kora délután a Soroksári-út környékéről érkeztek a rendőrségre fontos bejelentések. Ezért Bodonyi Pál rendőrszázadosnak, az ügy előadójának intézkedésére Marosi Antal fendőrnnyomozó százados, valamint Magyar Sándor és Magasházy István rendőrnnyomozó őrnagyok vezetésével detektívcsoporthoz siettek autókban a környékre, hogy kikutassák, nincs-e a közelben Hekus Dönci?

sen négy írógépet lopott a házaspár a községházából. Földeákon a „Hangya” fiókját fosztották ki, Szegeden pedig — még az infláció idején! — a Tisza Lajos-körút 22. alatt, egy pincelakásban

cigarettagyárat rendezett be és a hüvelyeket — fűrészporrall töltötte.

A rendőrség hamarosan leleplezte a gyárat, a „gyárosok” azonban kereket oldottak. Itt egyébként egy Nedelko József nevű társával működött, aki szökésben van.

Beszélt munkások beszéltek a Soroksári-úton a gyilkossal

A detektívekkel együtt A Reggel munkatársa is kiment a Soroksári-útra és végignézhette a nagyarányú hajszát. Egész sereg detektív kutatta át a sofőrtől megjelölt környéket. A Nyugati pályaudvar felől jövő taxiból Hekus Dönci a kövágóhídi HEV. megállóval szemben szállt ki és a megállótól kissé távolabb ült le a járda szélére. A

közben a Nagyvásártelep felé vezető elágazó villamosvonalat most építik. A 89-es villamos meghosszabbítása ez és Beszélt-munkások dolgoznak ott éjjel-nappal. Egyik munkás elmondja, hogy az újságcikkekben értesültek a szökevényről és olvasták, hogy a szökevény gyilkos súlyosan sérült, erősen sántít. Akkor eszméltek rá, hogy

pénteken késő este valamennyien látták a bicegő gyilkost, aki a taxiból kiszállva hosszabb ideig üldögélt a járda szélén.

Mikor nem jött arra autó, a szökevény türelmetlenségében odakiáltott a munkások felé és kérte, jöjjön oda valaki. Az egyik munkás végül odament, ettől azt kérte, legyen a segítségére, támogassa őt

haza. A címét ugyan nem mondta meg, de a munkás sem vállalkozhatott a kíséretre, miután nem hagyhatta el munkahelyét.

Az eredménytelen segélykérés, illetve beszélgetés után

Hekus Dönci még jó ideig ott üldögélt, majd látták, amint felkelt és erősen bicegve, szinte féllábbal ug-rálva haladt tovább a Soroksári-úton kifelé.

A közelben van ugyanis egy benzinkút. Valószínűnek tartják, hogy ide igyekezett, azt remélve, hogy a kúthoz hamarabb érkezik majd valamilyen autó, amely majd továbbviszi menekülése útján.

A detektívek kihallgatták a kút kezelőjét, aki azonban a kérdéses időben nem volt a kútnál és így nem is láthatta a szökevényt. Az egész környéket bejárjuk, a Beszélt-munkásokon kívül más nem látta és nem is beszélt a szökevény gyilkossal. A rendőrség most keresi azokat az autósokat, akik a Soroksári-úton a benzinkútnál megfordultak, mert valószínűnek tartják, hogy

valamelyik autóra mégis csak

felkérkedett Hekus Dönci, hogy Szeged felé vitesse magát...

Mateosz teherautón robogott el!...

Lapzártakor jelentik, hogy a Soroksári-út környékén kutató detektívek találtak egy tanut, aki látta, amint Hekus Dönci

Mateosz teherautóra felszállt és az tovább vitte.

A tanuvalomás nyomán mozgósították a Szeged felé vezető országúti rendőröket. Figyelmeztetik a községek és különösen az elhagyott tanyák népét, hogy vigyázzanak, mert ez a mindenre elszánt ember könnyen veszedelmessé válhatik arra, aki szállást ad neki.

Magyar Pál.

Ifjumunkások és R-gárdisták összecsapása a SZIM kongresszuson

Izgalmas és viharos jelenetek között folyik a Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalom, a SZIM kongresszusa. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka dulakodásra került sor az ifjumunkások és a SZIM kongresszusa rendjének biztosítására kirendelt R-gárda között. Szakasits Árpád nyitotta meg közel kétórás beszéddel a kongresszust. Egységet, megértést és békét hirdetett és emelkedett hangon, meggyőző szavakkal nyugalomra intette a fiatalokat. Este 9 órakor folytatták a kongresszust. Az elnök, Bán Antal a tanácskozás során felszólította az egyik delegátust, Péteri Istvánt, hogy hagyja el a termet, mert jogosulatlanul van jelen.

Este 11 órakor 300 ifjumunkás nyomult be az új városháza épületébe és követelték, hogy engedjék be őket a gyűlésterembe.

Az R-gárdisták igyekeztek fenntartani a rendet, a tömeg nyomása alatt azonban mindjobban visszaszorultak és végül az ifjak éjjelre elfoglalták a karzatot.

Az R-gárda később megtisztította a városháza épületét.

Éjjel félkettőkor azonban újabb 500 ifjumunkás érkezett, akik be-

nyomták a kaput és előzönlöttek a lépcsőket. A közgyűlési terem ajtajában a felsorakozott R-gárda nem engedte tovább az ifjumunkásokat. Bán Antal közbelépése vetett véget a dulakodásnak, aki éjjel fél háromkor berekesztette a kongresszust. Vasárnap délelőtt ünnepi ülésen avatták föl a SZIM új zászlóját. Az ünnepi beszédet Szakasits Árpád mondotta, zászlóánya Bottyánszky Pálné képviselő volt. Az ünnepség után zárt ajtók mögött most már sokkal nyugodtabb hangulatban folytatták a kongresszust.

A SZIM-kongresszusról vasárnap délután hivatalos nyilatkozatot adtak ki.

Eszerint a kongresszus tanácskozá-sairól szombaton egy csoport kibon-ult és mivel a késő éjszakai órákban a kongresszus szuverenitását sértő rendezavarás is történt, úgy határoztak, hogy

a tanácskozást nem folytatják és a SZIM új vezetését sem választják meg.

Felkérték a szociáldemokrata párt vezetését, gondoskodjék saját hatáskörében a SZIM megfelelő vezetéseiről és a fennforgó nézetel-térések kiegyenlítéséről.

Rajk László belügyminiszter:

„Nincs helyük a magyar parlamentben a Pfeiffer-párt képviselőinek”

(A Reggel pécsi tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap délelőtt rendezte Pécsen a két munkáspárt közös nagygyűlését a Nemzeti Színházban.

Rajk László belügyminiszter méltatta Oroszország 30 év előtti átalakulásának jelentőségét. Beszélt arról a háláról, amellyel Magyarország a Szovjetunióhoz tartozik és Magyarország köteleességéről, hogy továbbhaladjon a demokratikus fejlődés útján. A választások megerősítették Magyarországon a demokratikus erőket, de ugyanakkor a reakció ellentámadásba ment át.

A régi rend bástyáit megsem-

misítettük, de nem semmisítettük meg a régi rend híveit.

— Pfeiffert mint hazárulót kell kezelni — mondta Rajk belügy-miniszter, — és

ha egy párt vezére, mint hazáruló hagyja el az országot, lényegében az egész párt is hazáruló.

A magyar demokrácia fejlődésében tehát semmi helye az ilyen párt-nak. Ennek a pártnak a működését minél hamarabb fel kell számolni. Azoknak, akik a párt által jutottak mandátumhoz,

semmi keresnivalójuk a magyar parlamentben.

November 23-án

65.000 kiskereskedő fog felvonulni

— jelentették be a textilkiskereskedők vasárnapi országos gyűlésén

Az elmúlt vasárnap az Uránia Színházban tartott textilkiskereskedői nagygyűlés után a mai vasárnapon a Corsó-moziban gyűltek össze a KISOSZ-ba tömörült textilkiskereskedők, hogy sérelmeiket elpanaszolják. Komnenov Pál országgyűlési képviselő, a KISOSZ országos elnöke volt a gyűlés vezérszónoka.

— A legújabb terv az — mondotta Komnenov —, hogy

a textilkiskereskedelmet kikapcsolják az áruforgalomból.

Ez ellen kell a legélesebben felvenni a harcot! Azt mondják, hogy nincs textil, de fekete piac van. Ez igaz, de azért van ez így, mert

az áru 55 százaléka az áruházaknak és negyven szövetkezet-nek jut, 45 százaléka pedig 18 ezer textilkiskereskedőnek,

úgyhogy egy kereskedőre havonta 1800 forint értékű áru jut, az áruházak pedig félmillió forint értékű árut kapnak. A vidéki kiskereskedő már nem is megy be a pesti üzletbe áruért, hanem megveszi a szövetkezetek előtt sorakozó feketézőktől, mert azoknak mindig van árujuk. A szövetkezetek lassú felszámolásának az az oka — folytatta —, hogy majdnem minden szövetkezet mögött valamelyik párt korifeusa áll.

Garami Miklós, a TEKOSZ elnöke volt a következő szónok, aki közölte, hogy Rónai kereskedelem-ügyi miniszternél járt, aki ígéretet tett neki, hogy minden erejével a kiskereskedők mellé áll és megvédi a kereskedelem érdekeit, csak dolgozzanak továbbra is a demokráciáért. Gyarmati Andor felszó-lalása után, aki a piaci és vásárt árusok sanyarú helyzetét esetelte, a kereskedelmi minisztérium kiküldötte.

Köszér Nándor államtitkár

emelkedett szólásra.

— Minden jószándék megvan a kereskedelmi miniszter részéről, hogy a kiskereskedőkön segítsen. A minisztérium már segített is az-al, hogy több textilipari igazol-ványt nem ad ki és terbe vette, hogy a szűkös áruellátás miatt a többi iparágat is ilyen megszorítást léptet életbe. A kereskedelmi miniszter mindent elkövet, hogy az áruellátásnál a felügyeleti jogot a maga részére szerezze meg.

Végül Komnenov Pál bejelentette, hogy november 23-án a KISOSZ-ba tömörült 65.000 kiske-reskedő fog felvonulni újabb nagy-gyűlésre.

HEKUS DÖNCI MAGÁNÉLETE

Már beczi a fél város, bizalmas pletykákat suttognak magánéletéről, szokásairól és szeszélyeiről. A lapok megírták róla, hogy első rendőrségi kihallgatása alkalmával világosszürke, jólszabott zakót viselt. (Volt ugyan egy másik verzió is erről a fontos divatkérdésről: ismerint szürke felöltőt és alatta duplasoros kék zakót viselt.) Megtudtunk néhány meghatározó részletet makói számkivettségének napjaiból, amikor esténként szájharmonikázott. Szerette az édesbús, halk melódiákat. Két gyilkosság között egy tangó, akárcsak a filmoperettekben, ez volt a szenvedélye. Fra Diavolo óta szeretik a zenekedvelő banditákat, kissé talán jobban is a kelleténél, de nem tehetünk róla: regényes nép vagyunk s nem szeretjük a száraz prózát, még, rablógyilkosok esetében sem...

Egyszerű Dönci egykettőre meghódította a pesti szíveket. Angeló emlékeit úgyszólván egyik órától a másikra elhalványította s ma már Hekus Dönci a klasszikus vagány. Még csak az kell, hogy valaki kiderítse róla is, hogy verseket írt titokban és volt egy nő az életében... Egyik lapjárunk már kísérletet is tett a Marica-motivummal, de aztán akadnak komisz játékrontók, akik kiderítették, hogy Maricának nyoma sincs ebben a döglötes ponyva-regényben, mindössze egy téglával szétvert fejű lány hullája van a Párisi Áruház pincéjében. Ez egyelőre az egyetlen „nőgy“, amiről biztosan tudunk s ezt úgy látjuk nem sikerül utólag elrejtésíteni. Mindesetre akadnak jótételek, akik megkísérik. S az ilyesmit nem kell nagyon erőltetni: holnapra már tudni fogják Pesten, hogy falta a nőket s közben egyért epekedett s vizesre bőgte éjszaka a párnáját.

Alkárhogy is van: szemünk előtt kerekedik a rablóromantika a legrosszabbfajta kulimásból Hekus Dönci féllálati, elvadult, gonosz feje köré. Már van anyaszív és van vagánykurázs és van a rászedett és kifigurázott rendőrség. A félváros kajánul és cinkosan a bandita mellé állt és már látom a hisztérikákat, akik, ha kézrekerül — mert biztosan kézrekerül — majd megostromolják a főtárgyalást s ott fognak szorongani a padokban, mintahogy végigstatisztálták Sántha Dezső ocsmány ripacszkodását az akasztófa alatt.

Ez a közönség bizonyára zokon venné, ha figyelmeztetnénk az egyszerű naphírnyi igazságra, ami e gusztustalanul terjengős regény mögött van. A rablólovag abból a véres pocsolóyából mászott elő, amelybe tegnap még valamennyien térdig gázoltunk. Könyved természetességgel gyilkolt. Miért verte agyon a Párisi Áruházban azt a szerencsétlen kislányt? „Könyörgöm, olyan hangosan kiabált, mit tehettem egyebet!...“ Igen, volt egy korszak, amikor politikai divat volt: agyonverni, aki kiabált, sőt azt is, aki nem kiabált, hanem egyszerűen csak útjába került egy ilyen Döncinek. Egyáltalában nem véletlen, hogy Sántha is, meg Mészáros is abból a jeges homályból lépett előnk, amelyben a Duna felé bús sorok vonulnak, zöld karszalagos Angelók és Döncik géppisztolyai között... Ez a rideg próza, hölgyeim és uraim!

Még e héten vádlottak padjára kerülnek Hekus Dönci gondatlan fegyőrei

Szigorú megtorlás vár azokra a fogházörökre, akiknek a kötelesegmulasztása lehetővé tette a hosszú nyomozás után végre kézre-

került és megbilincselte gonosztevő, Mészáros István példátlan szökését. Az igazságügyi minisztérium intézkedésére nemcsak fegyelmi eljárás indul ellenük, hanem

fel, hogy nem alkalmazták a lábbilincset, olyan gonosztevőn, aki már előre helykén kijelentette, hogy meg fog szökni!

bűnvádi úton is felelősségre vonják mindannyiukat:

„gondatlan fogolyszököttes“ vétségéért állnak bíróság elé! Az ilyen ügy a büntető járásbíróságra tartozik és hat hónapig terjedhető fogházbüntetést lehet kiszabni. A minisztérium olyan szigorúan kezeli az ügyet, hogy A Reggel értesülése szerint, a négy fogolyszökésért felelős fegyőr ügyét már ezen a héten tárgyalni fogják, a jövőben pedig bűnvádi eljárás indul minden olyan esetben, amikor a fogoly a fegyőrök gondatlansága miatt szö-

kik meg. A vétke fegyőröket csak azért nem tartóztatták le, mert semmi adat sincsen arra, hogy

összejátszottak volna a szökevényekkel.

Az igazságügyi minisztérium utasítására Kertész Jenő, a budapesti államügyészség vezetője folytatta a legszigorúbb vizsgálatot s ő függesztette fel állásuktól a fogházöröket. A vizsgálat megállapította

A lábbilincset egyébként csak fegyelmi büntetésként használják, de ilyen kivételes esetben elhettek volna ezzel a módszerrel. Külön gondatlanság, hogy a láncbilincset

olyan lazán tették a kezére, hogy könnyen kibújhatott belőle.

A sok gondatlanság különös súlyllyal esik latba most, mert az igazságügyi minisztérium éppen az elmúlt héten szőlította fel a letartóztatási intézetek vezetőit és fegyőreit, hogy fokozottabb gondossággal akadályozzák meg a fogolyszökéseket. A körrendeletben szigorú utasítások voltak és a minisztérium a szökésekért a fegyőrintézetek vezetőit és a fegyőröket személyükben tette felelőssé.

a legnagyobb gondatlanságot és kötelelességszegést!

Az egyiknek az államügyész szobájának ajtaja előtt kellett volna tartózkodnia, de elhagyta őrhelyét, azon a címen, hogy — szabadnapos!

A másik fogházörnek belülről, az ajtó mellett lett volna a helye és az ajtót neki kellett volna bezárni. Ez sem történt meg. Hibául róható

„Bűnösök!“ — mondja az államügyészség vezetője

Hekus Dönci szökésével kapcsolatban dr. Kertész Jenő, az államügyészség vezetője a következőket mondotta A Reggelnak:

— Kétségtelen — és ezt az érdekeltek sem tagadják —, hogy a fogházörök súlyos bünt követtek el!

Prókai Gábor fogházörmester, Buza Lajos, Dvornik Kálmán fogházvezetők és Ecsedi Ferenc őrmester bűnösök

abban, hogy Hekus Dönci az ügyész szűk szobájából, az őrzők karéjából megszökhett. Dr. Csucs Kornél ügyész a kihallgatás előtt intézkedett, hogy a fogházörök egyike az

ajtó mellett álljon, egy tartózkodjék az előszobában, a másik két fogházör pedig álljon Mészáros István mellé. Az az őrmester, akit az államügyész az előszobába állított ki őrködni, az tulajdonképpen szabadnapos volt, önszántából csatlakozott a „Hekus Dönci“-t előállító fogházör-társaihoz. Amikor az ügyész megbizta őt az előszoba őrzésével, elmulasztotta közölni, hogy ő nem tartozik az őrshöz és mint aki jól végezte dolgát — hallgatolagosan vállalva ugyan az előszoba őrzését — eltávozott! Ami tulajdonképpen okozója volt a később bekövetkezett eseményeknek.

A szobában tartózkodó fogházörök — folytatta nyilatkozatát dr. Kertész elnök — azzal védekeznek, hogy a szűk pillanatában a nem várt eseménytől szinte megdermedve álltak

és amikor fel tudták fogni a történeteket, — már késő volt. Az is a baj, hogy az üldözés pillanatában Prókai és Buza az ajtó keretében egymásba akadtt és itt is elvesztették néhány másodpercet. Hogy Hekus Dönci előzőleg már foglalkozott a szökés gondolatával, az bizonyítja, hogy a délutáni órák-

ban kihallgatás közben arról panaszkodott az ügyésznek, hogy a bilincs túlerősen van meghúzva és csuklójájdalmat okoz neki. Csúcs államügyész megvizsgálta, de nem könnyített Hekus Dönci helyzetén.

A Reggel munkatársa ez ügyben kérdést intézett az igazságügyi minisztérium büntetőügyi osztályának a vezetőjéhez, aki elmondotta, hogy a történetekkel kapcsolatban a közeli napokban beadványt készít a Gazdasági Főtanács számára, amelyben indítványozza jelentős összeg kiutalását abból a célból, hogy

a Markó-utcai fogház őrszemélyzetét korszerűen felfegyverezzék,

lehetővé tegyék a létszámemelését és megvalósítsák a löfegyvergyakorlatot és a fogházörök katonai kiképzését továbbfejlessék. Mindezt pénz kérdése — tette hozzá dr. Zolnay Kálmán miniszteri tanácsos, a büntetőügyi osztály vezetője — s ha lesz megfelelő fedezet, úgy szigorú rendelkezéssel tökéletesítjük majd az egyébként is nagy forgalmat lebonyolító Markó-utcai fogház belső életét és katonai fegyelmét.

A Harriman-jelentés leszállítja az európai segélyt

Élénk csalogás Nyugaton

A Marshall-terv előkészítésére kiküldött 16-os bizottság zárójelentése eredetileg 28 milliárd dollárban állapította meg azt az összeget, amelyre pénz és áru formájában Európának 1951 év végéig szüksége van.

Clayton államtitkár ezt az összeget 22 és félmilliárd dollárra faragta le

és a Harriman-bizottság jelentése, amely 24 órával ezelőtt került nyilvánosságra, további csökkentéseket indítványoz. E jelentés szerint

Amerika 1948 végéig 5750 millió dollárt bocsáthat Európa rendelkezésére, 1951 végéig pedig további 12—17 milliárd dollárra lesz Nyugateurópának szüksége.

Abban ma már senkinek kételkedik, hogy a kongresszus a se-

gítséget megszavazza, csak a segítség összege és módja körül várhatóak viharos kongresszusi viták.

Londonban és Párisban bizonyos csalogást okozott, hogy a Harriman-jelentés leszállította az Európának szánt segélyösszeget és a londoni Observer külön hangsúlyozza, hogy

a Harriman-jelentésben javasolt összegek alacsonyabbak, mint amennyire Anglia számított.

A Harriman-jelentés egyébként a leszállítást azzal indokolja, hogy Amerika nem rendelkezik olyan nagy erőforrásokkal, hogy saját gazdaságának gyengítése nélkül az eredetileg kért mennyiségeket és összegeket megadhatná.

Ez áll elsősorban az acélra, amely-

ből az Amerikában uralkodó nagy acélhiány miatt

az Egyesült Államok a kívánt acélmennyiségnek csak 25 százalékát tudják szállítani,

azt is csak kész gyártmányok, gépek, szerszámok és traktorok formájában. A kölcsönök felhasználását 5 tagú bizottságra bízta Washington, amelynek 3 tagja amerikai.

Amerikában viszont nagy elismeréssel fogadták a Harriman-bizottság jelentését. A New-York Times szerint a jelentés bölcs és okos, mert

140 millió amerikai nem vállalhatja 275 millió európai el látását,

de a motort begyújthatja. „Amerika békésen akarja támogatni annak a szabadságnak megteremtését, amelyben maga is él.“

ESPRESSO-GÉPEK

házi-üzemi-üzleti célokra, 110 és 220 woltra, azonnali szállításra is kaphatók. Alanti áruim nagyon olcsó

KIÁRUSÍTÁSA:

Vill.hűtőszekrények minden célra. Vill. fagyaltgépek, hűtőkamraborendezések, hűtőkompresszorok. Cukrász- és húsipari gépek, tesztavágók, burgonyahámogépek, tejszínhabfúvók, mákdarálók tejszeparátorok. VIII. kemencék.

MOST VEGYEN!

Ligeti Imre

VI., HORN EDE-UTCA KILBENO

NAGY SIKEREK

HATVANY LAJOS:

URAK, POLGÁROK, PARASZTOK

izgalmas, dokumentum-jellegű vallomás és tanulmányok Ára kötve 24.— forint

SOMERSET MAUGHAM:

Akkor és most

Maugham első történelmi regénye: magas irodalom és világsiker ritka találkozása Ára kötve 30.— forint

Révai Irodalmi Intézet

ÓRIÁSI SIKERREL LÉPNEK FEL

MINDEN ESTE

STANLEY CARTER
NÉGER JAZZ ZONGORISTA
DAPHNE BARNETT
MULATT JAZZENEKESNŐ az

VII., ÉVA-U. 14. ÉVA-BAN ASZTALR. 423-507.
ZONGORÁNÁL: BOROS LÁSZLÓ

Elcserélném

összkomfortos 3 szoba és hallos Szent István-városi

lakásomat

2 szoba hallos összkomfortosra vilamos vagy autobusz megálló közelében. Ajánlatok „Nyugalom“ jel-igére A Reggel kiadóhivatalába.

SILUX

ACCUMULATOR

Jellés Imre és Tsai.

Hunyadi-tér 9, Tel.: 428-405

HIREK

Mákvirágtól az — Oázisig

A tájékoztatói minisztérium sajtóközvetítői osztálya vasárnap fejezte be a laprevíziós kérelmek tömegének összeállítását: összesen 484 további megjelenést kérő beadvány érkezett a minisztériumhoz, október 31-ig, vagyis a kitűzött határidőig. Érdekes, hogy a minisztériumban „csak” 465 engedélyezett lapot tartottak nyilván, tehát máris felbukkant 19 olyan lap, amelyek nem is voltak engedélyezve. Körülbelül 400 kérvény új lap indításához kér engedélyt, többek között sürgősen szeretnének megjelenni a „Mákvirág” s az „Oázis” című időszerű lapok...

Vakmerő utonállás történt az éjszaka Kőbányán. A Kápolnautcában három ismeretlen férfi megátámadta és leütötte Tóth József Beszkárt-kocsivezetőt. Nemcsak értékétárgyait és ruháit vitték el, de táskájából a jegyeket is, valamint arany fogait is kitűzték valamilyen kemény tárggyal.

* Kedvence illata: Chat Noir kölni régi minőségben ismét kapható!

Csalás miatt vádatart egy miniszteri biztos ellen. Rusznayk József, egyik államotított szénbánya miniszteri biztos megállapodást kötött Gutmann Béla szénnagykereskedővel, hogy természetbeni ellátására kiutalt szénmennyiségéből 16 és 1/2 vagón kazánszénét elad neki. Gutmann 11 vagón szénét előre kifizetett Rusznayknak, aki azonban kötelezettségének nem tett eleget. Megindult az eljárás a miniszteri biztos ellen, akinek ügyében család bűntette címén szombaton adott ki vádatot az államügyészség.

Valódi ékszer jólétben díszít — színpadon segít! Ékszermodellek SIREGINÉL, Haris-láz 5., félemelet.

A gazdasági rendőrség nagyarányú bűrrazait rendezett Debrecenben. Megállapították, hogy a feldolgozásra kerülő bőr nagyrészt elfeketedik. Három nyersbőrkereskedőt és 16 bőrkészítőt tízmármestert őrizetbe vettek.

Letartóztatták Hartai Lajost a H. M. volt segédhivatali igazgatóját. A népiügyészség letartóztatták Hartai Lajost, a honvédelmi minisztérium volt segédhivatali igazgatóját, aki 1944-ben hivatali hatalmát felhasználva, alárendeltjeit arra kényszerítette, hogy településeket ki nyugatra. Hartai ellen már hosszabb idő óta folyt a vizsgálat, de csak most sikerült tanuvallomásokkal bebiztosítani bűnösségét.

Szállodát és társasházat vettek a nyilas ékszerárbiók

15-én állnak bíróság elé

E hó 15-én tárgyalja a népbíróság Sára-tanácsa a „kincskeresők”, dr. Sipőcz István nyilas ékszerkormánybiztos és társainak bűnügyét. A Szálasi-idők kormánybiztosa és három bűntársa, Széll József Imre egyetemi hallgató, valamint Tóth József és Dorosnyák Béla ékszerészek a zsidó ékszerüzleteket fosztották ki, különösen Gábor Vilmos hatalmas ékszerárbiót, amelynek kincseit maguk között osztották fel, majd Gábor a nyilasok kezére adták. Az ékszerész, akinek sikerült megszöknie, mostanában tért vissza és feljelentette fosztogatóit, akik kézre is kerültek. Lefoglalták vagyonukat is: egy belvárosi szállodát, egy örökklakásos budai társasházat, valamint nagyjértékű ékszereket.

* Téli és sportkosztümlemez legújabb divatú ingblúzokat — férfingből is tökéletesen — Dobó ingkészítőül, Régiópost-utca 7.

Súlyos pénzavarával védekezik Csatlós rendőrszázados. Dr. Csatlós Tibor rendőrszázados bűnügyében az államügyészség most adta ki a vádiratot. Csatlós — ahogyan már a lapok erről megemlékeztek! — pénzt kért a Művész Színház gazdasági igazgatójától, akit az az fenyegetett meg, hogy beszínteti az előadást, majd — a vád szerint! — elloptott az íróasztaláról húsz forintot. Az államügyész előtt súlyos pénzavarával védekezett a megtévedt rendőrszázados.

Orvosi hír. Dr. Hárnik Helena kozmetikus-orvos szabadságáról hazakerült és újból rendel. IV., Petőfi Sándor-utca 16. Telefon: 380-174.

3600 injekciós tűt fecskendőket és karórákat csempészett át a révész a Dunán

Izgagtottan viselkedő fiatal nőt láttak a vámőrök az esztergomi pályaudvaron, nagy bőröndöket tartott a kezében és fel akart szállni a budapesti gyorsvonatra. A bőröndökben 3600 darab injekciós tűt, nagyszámú orvosi fecskendőt és női karórákat találtak. Hamarosan kiderült, hogy a csempésző, Kiss Erzsébet pozsonyi kereskedő Párkányánán rábeszélte Sipos Tibor révészt, hogy az értékes árut dugja el a csónakjában és csempésze be Magyarországra. A Duna magyar partján egy küldönc vette át a bőröndöket és elvitte Esztergomba, Kiss Erzsébetnek. Vasárnap Sipost és Kiss Erzsébetet a pestvidéki államügyészség dr. Kossuth György ügyész letartóztatta.

Magyar zsidók köszöntése Moszkvában. Az októberi szovjet-forradalom harmincadik évfordulóján ünnepi gyűlés volt a szovjet-zsidó kulturális kapcsolatokat ápoló bizottságban, amely a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája keretében működik. Köszöntő táviratot intéztek Sztálinhoz és az Antifasiszta Zsidók Szövetségéhez, Moszkvából. Megnyitó beszédet Stöckler Lajos elnök mondott, Gergely Sándor pedig a szovjet-zsidóság életét ismertette.

* Hengulatlámpát? Csak „Occasio”-tól, Egyetem-u. 7. és Kossuth L.-u. 5.

Mérjük meg az érkező burgonyát mert — dicsőülnek!

A Reggel munkatársa érdeklődött a MÁV-nál; mi a teendő, ha a fővárosban vasúton küldött burgonyaszállítmányokat útközben megdézsmálnak? Gyakran megtörténik, hogy egy-egy ilyen 50 kilogrammos burgonyaszákból 5-10 kiló is hiányzik, mire a címzett lakására megérkezik. Azt a választ kaptuk, hogy az átvétel előtt mindenki mérje meg a küldeményt és ha hiányt észlel, akkor azt tüntesse fel az átvételi elismervényben. Ha ennek a figyelmeztetésnek a címzettek engedelmeskednek, — nyomban meg fognak szünni a tolvajlások!

Az uborkafa

Igen nevezetes növény az uborkafa, ámbar növénytan könyvekben nem igen olvasható róla. Gyorsan nő és buján tenyészik, főleg ingoványos és mocsaras talajon. Hasznosnak éppenséggel nem mondható, mert a kérge kemény ugyan, de a bele pudvás. Arnyékot nem ad, virágba nem borul, gyümölcsöt annál bővebben hoz, főleg luxusautók, fényűző villák, prémekek, szőnyegek, ékszerek, dísznők és külföldi dollárbetétek formájában. Tulajdonosának a fa nagyon célirányos, mert egyébként ismeretlen kis emberkék, ha a saját külön uborkafájukra felkapaszkodnak, hirtelen nagyot nőnek jámbor embertársaik szemében. Aki erre a fára feltornászta magát, az nem vet és mégis arat, annak nem kell harcolnia a sikerért, annak fölösleges a tudás, tapasztalat és tehetség, mert nyomban nevezetes egyéniséggé változik. Legalább is a saját szemében. Amíg az uborkafa csak elvételre található a nagy emberi fűvészkertben, nagyobb bajt nem okoz, de ha elszaporodik, elszívja az éltető talajnedvet s a legszebb virágoskert is elvadul és dudva borítja. Paraszt és munkás nem üri, falvak és gyárak körül nem is terem, de feketézők és félkék-kalmárok, kalandorok és kijárók annál inkább kedvelik. Háborúk után elszaporodik ugyan, de mihelyt a béke és nyugalom s a tisztas munka korszaka újból beköszönt, az uborkafa gyorsan kipusztul, csak itt-ott tengődik egy-egy példánya, okulásul és mulatság céljából. Egyébként pontosabb leírása Balzac műveiben olvasható.

KISS DEZSÓ

Helyreigazító nyilatkozat.

1. Valótlan az, hogy a franciaországi Jamboreera kiküldött cserkészcsapatba „egy csomó olyan protekciós került, akiknek soha semmi közük nem volt a cserkészethez”. Valóság az, hogy a Jamboree-ra csak a válogató tábortok eredményeként jutottak ki a cserkészek. 2. Valótlan, hogy én Jánosi Sándor országos vezetőtiszttel szemben fegyelmi eljárás megindítását kértém volna azon az alapon, miszerint Jánosi Sándor súlyos anyagi és erkölcsi visszaélések sorozatát követte el Moissonban. Ugyancsak valótlan, hogy Jánosi Sándor súlyos vádakkal illetett engem. Való az, hogy kölcsönösen személyi és szakvezetési kifogásokat emeltünk egymás ellen. 3. Nem felel meg a valóságnak, hogy az Országos Intéző Bizottság fegyelmi eljárást indított ellenem és állásomból felfüggesztett. A való az, hogy köztem és Jánosi Sándor közt felmerült nézeteltérések tisztázására vizsgálóbizottság alakult és a bizottság befolyásmentes működésének biztosítására mindketten saját elhatározásunkból egy havi szabadságot kértünk és kaptunk. Färber József.

tására mindketten saját elhatározásunkból egy havi szabadságot kértünk és kaptunk. Färber József.

A Politika vezérékéké Katona Jenő írta „Pfeiffer, Schlachta és a többiek” címmel. Padl Ferenc „Mi az igazság Ulllein-Reviczkyék különféle kísérletével kapcsolatban?” cikkében leplezi a Horthy-rendszer történelmi hazugságát. A gazdag szám elköltői: Frey András, Gogolak Lajos, Czobor Ágnes, Peéry Rezső, Kürti Pál.

* **Új fűrésztelep a Váci-úton.** Vashegyi Vendel fakeskedő, XIII., Váci-út 187. sz. alatt új fűrésztelepet létesített. Az üzem korszerű gépi berendezéssel van ellátva és napi 45 köbméter fát tud vágni. Vashegyi Vendel új üzemét a szakmában örvendetes fejlődésnek minősítik.

„Hadi és háborús polgári gondozók ellátása tárgyában kiadott jogszabályok gyűjteménye” jelent meg Weizer József pü. szv. tanácsos szerkesztésében. Nemcsak a hadigondozással foglalkozó hatóságok, de a közönség számára is nélkülözhetetlen ez a könyv, amelyet az illetményhivatal hadigondozási osztályának szakítségével állítottak össze, húsz forintért lehet megrendelni Weizer Józsefnél, I. Inceze pápa-tér 5.

BŐRKABÁT
bőrmeleg, szőrme- és bőrsapka, női- és férfikesztyű, atlátszó- és vihar-kabát
BŐR- ÉS SPORTRUHÁZAT-tól
VII. ker., Rákóczi-út 4. Telefon: 228-310.

BUNDAK IRHÁK
nagy választékban
SZEMERE
szűcsnél,
ERZSÉBET-KÖRÜT 26
Második emeleten
LIFT DÍJTALAN.

BALLOON
Atlátszó, eső-, vihar- és lódenkabát
MÁRTON és SZÁSZ
V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

Papírhulladékot, selejtpapírt
veszek
Zelinka Sándor
VII., Miksa-u. 5.
Tel.: 425-598.

BŐRKABÁTOT
irhamellényt, kucsmát, kesztyűt, esőkabátot
MAGYAR BŐRRUHÁZATI ÜZEM-től
VIII. ker., Rákóczi-út 53. Telefon: 135-188.

IRÓGÉP FIURUHÁK
számológép javítás — karbantartás vétel — eladás
Ronce gépeket is veszek
KOVÁCS ALADÁR
VII., Nagyatádi Szabó-u. 46.
Tel.: 428-141

Edelmann
ismét a régi helyén
IV., Bárczy István-u. 3.
(v. Kamermayer K.-ú.)
Telefon: 384-182.

Kalapja piszkos formátlan?
Rendbehozza: Lampert kalaposmester Jókai-tér 6

Fóti Sándor a szép szabású bundák mestere VII. Rottenbiller-u. 39. Tel.: 427-764
Csillár különlegességek
Napfénycső csak szakembertől
Nagy György Nádor-u. 19. Tel.: 129-361.

FÜRÖDHEZ OTTHON!
Fürdővíz fillérekért RGT Elektrofóral ára 320 Ft Garancia.
II., Téglá-u. 4. Telefon: 457-430

Uj- és használt lemezek vétel — eladás — cseré
RYTMUS
Arany János-u. 18.

Tokajhegyalján
17 holdas birtok, 11 kat. szőlő, hold kőbánya, ház, két szántó eladó. Budapesti Szentkirályi-u. négy-Tokaji-útel.

IRÓGÉP
vétel, eladás
ÉDES és DÉCSY,
Akácfa-utca 13.
Telefon: 222-024

Mindent veszek, ruhákért
legtöbbet fizetek saját üzletem részére
Morgenstern és Zsiray
Kazár-u. 11.
Hívásra jövök. Tel.: 227-104

Műanyagokat, bunát, gumit, mipolamot veszünk
Gumiüzlet
Rákóczi-ú. 75
Telefon: 139-057.

Ismét kaphatók a használatban már jól bevált, különleges erős vászonnal készült (12-14 ply)
autógumik
825/15 méretben komplett (köpeny, tömlő, tárcsa) GMC, Afrika, Steyr és Fordra is szerelhető. Pótkocsikra legjobban alkalmas. Ezenkívül raktáron van: 900x16, 1050x16 méretek
OLCSÓ ÁRAK!
„KERÉK” Autógumi Kft
Budapest, V., Pannónia-utca 30. sz.

KAFKÁNÁL
ÓBUDÁN
újra a régi jó konyha, jó ital, hangulatos
Bagyik Stramml
Templom-u. 17. (Kedden zárva)

Dominót veszek
VARGA, Egyetem-utca 1.

A Lánchidtól 15 km-re 30.000
□-ös házhely
egy birtoknak megmaradt belsősége épületekkel bőségesen ellátva, 10 szobás kúria, vízvezeték, villany, — Kivándorlás következtében sürgősen eladó. Bővebbet: **Gábor M. Iós** mérnök, V., Falk Miksa-utca 13., I. 2. Tel.: 126-923

IRÓGÉP SZÁMOLÓGÉP
vétel, eladás, kölcsönzés, javítás
CSILLAG írógépiüzem
Práter-u. 3. T.: 139-374
2 db IRÓGÉPET 2 db számológépet
vennek SÜRGŐSEN.
Tel.: 122-553
KOLESA, Markó-u. 33

Óriási összeget fizetek férfiruháért bundáért
Reiss, Kazár-utca 4-6.
Telefon: 227-308
HOZZA BE
férfiruháját, szövetét, szőnyegét, szmokingját, üzlet részére Hívásra jövök
Népszínház-u. 20.
Telefon: 137-625.

Üzlethelyiség
raktárral, telefonnal főútvonalon átadó.
381-534, 9=5 között.
Astor penzió
Mérleg-utca 2. Greshampalota. Telefon: 187-020. Szép szobák, központi fűtés, melegvíz.
ÜZLET-ÜZEM átadó?
Fellner által kapható!
Szt. István-körút 30.
Perzsaszőnyeg
Vétel-eladás. **UNGAR** Király-u. 14. Rákóczi-út 42

HARRACH Ferenc krt 24. Tel.: 385-112
ÖRÖKLÉKESOK:
Krisztina körúton egyszobás félkomfortos bekölt. 12.000 Szénatörőnél kétfőszobás hallos öszkomfort bekölt. 30.000
CSALÁDIHÁZAK — VILLÁK
Gödöllőn 400 □-öles gyüm. 3 szobás komf. bekölt. 22.000 Szabadsághegyen félholdas gyüm. 3 szobás komf. 35.000
BÉRHÁZAK:
Pestszentlőrincen négylakásos sérületlen adómentes 20.000 Kereposi-úton kétemeletes adóm. öszkomf. 40.000
TELKEK: Pestszentlőrincen 280 □-öli weekendházzal 4500 Mörtez Zs. körtemél 100 □-öli öszkomf. 10.000 Fehérvári-útnál 150 □-öli öszkomf. 15.000 Újjáépített 1-2 sz. hall. lakások 3-15 évi lakás-al kaphatók.

GYERMEKKOCSIK
nagy választékban
LEGOLOSÓBBANI
Erzsébet-körút 44.
Royal mozival szemben
GYERMEKKOCSI
babakocsi, gyermekágy DOBÓ ZOLTÁNNÁL VIII., Népszínház-u. 24.

Röntgenlapot!
használtat magas áron veszek
Erzsébet-krt. 22 sz. 5.

Budán, jó helyen, modern villa, 2x2, 1x3 szobás komfortos lakásokkal 3 szobás komfortos beköltözhető, hibátlan, kertben, 45 ezerért.
Gellert-szállónál 900 öles parkban, 7 szobás luxusvilla, garázssal, központi fűtéssel, beköltözhető, 140.000-ért.
V. ker., **mtti** Alkotmány-u. 31. Tel.: 121-235.

Márkás és antik porcellánfigurákat, vesziünk.
étkészleteket jó áron
ARKANZAS díszmódrúztel, Petőfi Sándor-u. nyolc
Gepszizjak, ékszíjjak
vétel — eladás — cseré
Ötvös, Dobozi-u. 5. Telefon: 138-270

Dr. VASTAG ingatlaniroda
ideiglenesen: II., V. rágárok 14. (5-a autóbuzs a sarkon) vilamossal Budagyöngyig, oda 2 percel
Tel. 163-910 és 363-926

9645 EMBERT ÖLT MEG AZ EGYIPTOMI KOLERA,

amely már szűnőben van

Az este közölte a nyilvánossággal Egyiptom közegészségügyi államtitkára, Tewfik Shousha pasa, hogy a pusztító kolerajárvány szűnőben van. Az elmúlt 24 órában 189 halálesetről és 306 újabb megbetegedésről számolt be a jelentés. Egyébként a járvány kitörése óta 9645 ember halt meg kolerában.

Penészes csokoládét árusított a Ráb-gyár

— őrizetbe vették a tulajdonosokat!

A rendőrség razzliát tartott a Ráb-csokoládégyár telepén, mert a tisztifőorvos feljelentést tett az üzem ellen, egészségre ártalmas, penészes csokoládé forgalombahozatala miatt. A nyomozók nagymennyiségű olyan élelmiszert találtak, amely az egészségre veszedelmes, mire őrizetbe vették Ráb Károly és Virág Pál gyártulajdonosokat, egy tisztviselőt és két engedély nélkül működő ügynököt, akik a gyár készítményeit terjesztették.

„A cowboy bosszúja”-nak utójátéka: két kamasz a statárium előtt

Feltörték a büffét — megették tiz kiló cukrot

Két kamaszgyerek állt szombaton a pestvidéki törvényszék rögtönítélő tanácsa előtt. Sovány, rongyos csepei fiúk, egyikük 14, másikuk 15 éves. Péntek este a mozi utolsó előadását nézték végig, majd amikor a lámpákat oltogatták már, elbujtak a padok alatt, azután a sötétben a büfféhez osontak és feltörték az ajtót.

— Tetszik tudni — mondja Tóthfalussy tanácselnöknek a kisebbik fiú —, szerettünk volna enni azokból a sonkáskenyerekből, süteményekből és savanyú cukrokból... Akkor este „A cowboy bosszú”-ját láttuk. Attól azután bátrak lettünk és megbeszéltük, hogy feltörjük a büffét...

A büffében nekiestek a szendvicseknek, süteményeknek, cukorkáknak és csupán a cukorból 10 kilót et-

tek meg, még az éjszaka folyamán. Amikor a maradék zsákmánnyal hajnal felé hazasompolyogtak a rendőrszem elfogta őket, még volt náluk mintegy 5 kiló cukor.

— A többi megették?

— Mindent megettünk — válaszol a kisebbik kamasz lesütött szemmel, de a „szép emléktől” kipirult arcával —, a krémeket... a sonkáskenyereket... a csokoládékat... mindent.

Azt nem kérdezi a szigorú tanácselnök: mit szólt mindehhez — a gyomruk?

Dr. Dániel István államügyész vádbeszéde után Tóthfalussy tanácselnök kihirdette: mivel nem jött létre egyhangú határozat a bűnösség megállapításának kérdésében, a tanács rendes bíróság elé utalja az ügyet.

A 30 éves forradalom 3 fejezete

Harmincéves az orosz forradalom. A világ minden sarkában megünneplik az emberi történelem e nevezetes évfordulóját. A jövő historikusát illeti a feladat, hogy a maga pragmatikus módszerével felállítsa e nagy forradalom végső mérleget unokáink és ükunokáink számára. A jelenkor szerény figyelője, aki a véres októberi héten a tömeg felviharzásának szemtanúja volt, napjaink komor és fenyegető légkörében nem tehet jobbat, minthogy e forradalom három évtizedes történetéből három lapot felüssön!

A cári Oroszországban a századfordulóján, 1897-ben, a lakosságnak csak 24 százaléka tudott írni-olvasni. Ez az arány két évvel a forradalom után elérte a 32 százalékot, 1926-ban 49 százalékra emelkedett, 1934-ben 90 százalékra ugrott fel s ma a nagy szovjetbirodalom legtávolabbi sarkában sincs irástudatlan ember. A Szovjetunió elemi- és középiskolaiban a tanulók száma 2,400.000-el emelkedett egyetlen év alatt s számuk ma 30,000.000 körül mozog. Ezt a hatalmas gyermekereget több mint egymillió tanító oktatja s

a tanító a Szovjetunióban nem a nemzet napszámosa. A forradalom óta a főiskolák száma 97-ről 792-re szaporodott. A forradalom előtt 10.000 lakosra esett egy közkönyvtár, 1929-ben kettő s 1939-ben öt. Ma a Szovjetunióban 240.765 közkönyvtár szolgálja a kultúrát. Ez egy!

Az elnyomott orosz nép s a még kegyetlenebbül elnyomott nemzetiségek körében a nő volt a legelnyomottabb. A forradalom az orosz nőt felszabadította s a férfi egyenjogú munkatársává emelte. A Legfelső Tanácsnak 227 nőtagja van s a helyi szovjetekben 450.000 nő ül, mint teljes jogú tag. A tudományos intézetekben 35.000 nő tudós dolgozik, a Tudományos Akadémiának 10 női tagja van, a legmagasabb kulturális kitüntetés, a Sztálin-díjat 200 nő nyerte el s a női mérnökök és technikusok száma a múlt évben elérte a 250.000-t. A Szovjetunió asszonyai és leányai hőiesen harcoltak a háborúban és 62 nő nyerte el a „Szovjetunió hőse” címet. A legelmaradottabb ázsiai népek körében nők ülnek az íróasztalok mellett, nők vezetnek nagy intézményeket, nők, akiknek

anyja még sűrű fátyolt hordott s akit alig vettek emberszámba. Ma a turkomán tanácsköztársaság iparügyi minisztere, Bachty Altubajeva, tevépásztor leánya, aki 15 éves korában tanult írni-olvasni, elvégezte a moszkvai műegyetemet s ma a legkiválóbb ipari szervezők egyike Ázsiában. Ez kettő!

A forradalom előtt a cári Oroszország fejletlen iparú, tehetetlen óriás volt. Ma a Szovjetunió Európának első és a világnak második ipari állama. Nehézipara, vas- és acélttermelése, gépgyártása elég erős arra, hogy a további fejlődés minden technikai eszközt maga gyártsa meg. A forradalom teremtette az orosz ipart, ipar nélkül a Szovjetunió nem védhette volna meg függetlenségét, mert modern ipar nélkül nincs fegyver s fegyver nélkül nincs győzelem. Lenin állította fel a forradalom első napjaiban a kemény tételt: Ki-ki? Ki kit tud legyűrni? A forradalom teremtette meg az orosz ipart és az orosz ipar építette a mai szovjetbirodalmat.

Ez a harmincéves forradalom három legszebb fejezete.

KD.

PFEIFFER

családjával együtt Bécsből Bajorországba, az amerikai zónába utazott

A képviselőház keddi ülésén dönt Pfeiffer Zoltán mentelmi ügyében. Ugyancsak kedden jelenti be a Ház elnöke, hogy Acsay László tanulmányi célból hatvan nap szabadságot kért. A „New-York Herald Tribune” tudósítást közöl bécsi tudósítójának Pfeiffer Zoltánnal való találkozásáról. A tudósító felkereste meg nem jelölt szállásán Pfeiffer Zoltán, aki azonban elzárkózott a nyilatkozat elől.

— Nem nyilatkozom — mondotta — és arra a kérdésre is megtagadta a választ, hogyan szökött át a magyar határon.

Hegymegi Kiss Pál, aki hetekkel ezelőtt kilépett a Magyar Függetlenségi Pártból, eddig két mandátum birtokosa volt, szombaton bejelentette az országgyűlés elnökének, hogy

szabolcsi mandátumáról lemond

és a budapestit tartja meg.

A Függetlenségi Párt szabolcsi listáján Sziklay Istvánné következik Hegymegi Kiss után, tehát őt fogják behívni képviselőnek. A vezető nélkül maradt Pfeiffer-párt így egy nőképviselel szaporodik. A párt különben két pótképviseelőt, a szolnoki listán jelölt Kvatkovszky Elemért és a szabolcsi listán szerepelt ifj. Pál Jánost kizárta

tagjai sorából. Erről a kizárásról szombaton értesítették az országgyűlés elnökét. Bécsből érkezett magánjelentés szerint

Pfeiffer Zoltán, családjával együtt, szombaton keresztül-utazott Salzburgon.

A salzburgi pályaudvaron a híradás szerint két volt nemzetgyűlési képviselővel találkozott, akik

még Varga Bélával szöktek át Ausztriába. Pfeiffer Ausztriából az amerikai megszállási övezetbe, egy bajor városba tart.

TÓTH ALADÁR, AZ OPERAHÁZ IGAZGATÓJA ÉS SZÉKELY MIHÁLY, AZ OPERAHÁZ NAGY-SZERTŰ BASSZISTÁJA MAGAS KITÜNTETÉST KAPOTT: a „Borisz Godunov” csütörtök esti díszelőadásán tudták meg, hogy a köztestvér elnöke a köztestvérségi érdemrend tiszti keresztjével tüntette ki őket.

LÁBASS JUCI SIRJÁT keresi fel a héten a Fővárosi Operett-színház együttese. Koszorút visznek sirjához ezzel a felirattal: „A felejthetetlen Marica grófnőnek — az új „Marica grófnő” szereplő...”

Hogyan halt meg Rommel?

A háború döntő szakaszában, a keleti front áttörése és a nyugati partra szállás után, 1944 október 14-én halt meg Rommel marsall, az afrikai „hős”, s a világ közvéleménye már akkor is biztosra vette, hogy

Hitler ölette meg.

Megölette azért, mert a népszerű katona utódja lehetett volna s ő minden valószínű utódot eltávolított az útból. Rommel 1944 őszén már nem volt vezető állásban, kegyvesztetté vált, mert mint Sztálingrádnál Paulus, ellene volt a hasztalan vérengzésnek. De Hitler azzal is gyanúsította Rommelt, hogy része volt a 44 július 20-án elkövetett merényletben. A Reuter legutóbbi jelentése szerint Rommel felesége így mondta el férje utolsó percét: Ulmi otthonában, ahol a nyugati fronton kapott sebeiből lábadozott, felkereste a tábornagyot Maisel tábornok és Hitler hadseregéde, Burgdorf generális. Bezárkóztak s Rommel negyedóra múlva kijött,

közölte feleségével, hogy már csak negyedóraig élhet.

Hitler mérget küldött neki, amelyet be kell vennie, mert csak így mentheti meg családját. Ezután a tábornagy két látogatójával kocsióra ült és elbúcsúzott családjától. Az asszony már csak az ulmi kórházban látta viszont a férjét, holtan. Hitler katonai pompával temettette el a tábornagyot.

3 db MÁV igazolványkép 10 Ft

FOTO PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

KEZIKOCSIT

honnan végy? Bajnok-utca 34.

Feuer fest tisztít

Ha kell, egy nap alatt is. BAJNOK-UTCA 12. Telefon: 127-110

Alulírott egyesület azon tagjait és nyugdíjait, kik a felszabadulás óta nem jelentkeztek, ismételt és

nyomatékosan felhívjuk,

hogy tagságuk, illetve jogaik megőrzése érdekében személyi adataikat leg sürgetőbb közölni szíveskedjenek.

Ujságkiadó Tisztviselők Nyugdíjpótló Egyesülete

Bp., Bajcsy-Zsilinszky-út 78.

Telefon: 129-487, 129-488.

HEYEK

Petőfi Sándor-u. 17.

Bontás után

újra megnyílt

garantált szárazon tricóletlnben

irodabútor

KOCSIS JÁNOS készítőnei vegyen Budapest, V. Nador-u. 20. Tel.: 127-182

4 SZOBÁS CSALÁDIHÁZAT VENNÉK

Vilma királyné-út, Thököly-út közelében, vagy Budán, villamos vagy autóbussz megálló mellett.

Esetleg átadnám belterületen levő NÉGYSZOBÁS LAKÁSONAT,

Ajánlatok „Kézpénzfizetés” jellegre a kiadóhivataiba.

4 SZOBÁS CSALÁDIHÁZAT VENNÉK

Ajánlatok „Kézpénzfizetés” jellegre a kiadóhivataiba.

BIZTOSITSA

nyereményigényét

Fizesse be osztálysorsjegyét

Húzás már november 14.

GANZ Redőnygyár

faredőnyök, vászon- és nádrolletták V. Csáky-utca 34. Telefon: 201-066

HIRDETMÉNY

A Magyar Ugetverseny Egyesület a tattersalli fedett lovaglócsarnokban lévő fedett tennispálya és lovagló-rész büféhelyiségének bérletére nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok ez év november hó 10-ig a Magyar Ugetverseny Egyesület titkárságának nyújtandók be. (X., Kerepesi-út 9-11.)

Postai szállításra alkalmas használt kartondobozokat és faládákat, továbbá postai csomagolásra alkalmas papíryananyagokat minden mennyiségben vásárolunk

Mintával ellátott ajánlatokat kérünk, közvetítőkét díjazunk. VICTORY KFT. IV. Ferenő József-rkpt. 25. Tel.: 836-192.

PARK KLUB

XIV., VOROSILOV (STEFÁNIA) ÚT 34-36.

e hó 16-án, vasárnap este

MEGNYITJA

a nyilvánosság számára ragyogóan átalakított éttermét és szalonját

Az étteremben: A szalonban:

Berkés Béla és cigányzenekara * Vadas Zsuzsa - Vécsey Ernő - Tóth Imre

Asztalrendelés: 227-008 T Á N C Asztalrendelés: 426-549

Postai szállításra alkalmas használt kartondobozokat és faládákat, továbbá postai csomagolásra alkalmas papíryananyagokat minden mennyiségben vásárolunk

Mintával ellátott ajánlatokat kérünk, közvetítőkét díjazunk. VICTORY KFT. IV. Ferenő József-rkpt. 25. Tel.: 836-192.

Deszka Palló Léc stb.

FÁY M. fatelepén

V. Tisza-utca 13 20. Telefon: 203-620.

A REGGEL SPORTJA

Szombathelyen is nyert az MTK, győzött a Kispest Szegeden és a Vasas Debrecenben Gólzáporos győzelem Ujpesten - Biztosan nyert a Ferencváros

A labdarugó bajnokság vasárnapi fordulójára nem hozott különösebb meglepetést. Az MTK Szombathelyen is győzni tudott, biztosan nyert a Kispest Szegeden és a Vasas Debrecenben. A mérkőzésekről tudósítónk a következőket jelentik:

Csepel—Elektromos 4:2 (1:0)

Ujpesti stadion, 6000 néző, vezette: Harangozó! Az első félidőben a Csepel támad többet és Marosvári a 35-ik percben lövte góljával megérdemelten szerzi meg a vezetést. (1:0).

A második félidőben megváltozik a játék lepe. Az Elektromos indít hatalmas rohamokat, amelyek eredményeképpen a hetedik percben Fényi kiegyenlített (1:1), egy perc múlva Mező a vezetést is megszerzi. (1:2). Mintegy félórán keresztül tart az Elektromos roham, a csepeli csapatok alig jutnak át a félvonalon. Az utolsó negyedórán újra a csepeliek vezetik a játék irányítását. A 30-ik percben Szentesi egyenlített, (2:2), a 38-ik percben Marosvári újra megszerzi a vezetést is (3:2), a 44-ik percben lövte góljával pedig Pintér biztosítja a győzelmet. (4:2). A csepeliek közül Marosvári és Keszthelyi, az Elektromosból pedig Fényi emelkedett ki, ő volt a legveszélyesebb csatár. Mező is jól játszott,VERSEZKI az első félidőben végzett kiválóan.

Ujpest—EMTK 7:1 (2:1)

Ujpest, 6500 néző, játékvezető: Tassi. Nagymarosi megérkezett és így nem Markusovszky, hanem ő a balfelelő az Ujpesten. A bajnokság azonnal támad s már az első percben gólt ér el. Egresi átadásával Bódis ugrik ki és 12 méterről küldött lövése után védhetetlenül végződik a labda a bal felső sarokba. (1:0). A 13-ik percben pedig Várnai szép lövését menti nehezen a pest-szenterzsébeti kapus.

Váltakozó játék után a 25-ik percben szabadrugásból Bihari kiegyenlített (1:1). Három perc múlva már újra vezet az Ujpest Várnai góljával (2:1). A második félidőben az eddig magukat elég jól tartó erszébetiek összeroppannak és az Ujpest könnyen éri el góljait. A 14-ik percben Szusza (3:1), egy perc múlva megint Szusza (4:1), a 20-ik percben Várnai (5:1), a 28-ik percben Szusza lövte újabb gólt (6:1). Az utolsó gólt Balogh szerezte 11-esből.

Az újpesti csatársorban Szusza ki-magaslott. A védelemnek Szűcs volt az oszlopa. Az erszébetiek közül a balszélső Frenák emelkedett ki.

Ferencváros—MOGÚRT 4:1 (2:1)

Üllői-út, 8000 néző, vezette: Bánkúti. Az első percben a MOGÚRT megilletődötten játszik és Deák két gólt löv meg. Ezután feljön a MOGÚRT is, Verebes szíjait az eredményen. A második félidőben Koványi és Horváth 4-re emeli a ferencvárosi gólok számát. A zöldfehérek közül Kispéter és Hlavács játszott kitűnően, a MOGÚRT csapatából Tóth Lajos játéka tűnt ki.

Szentlőrinc—Szolnok 0:0

Üllői-út, 6000 néző, vezette: Molnár. ... Állandó szentlőrinci főeny. A szolnoki védelem és a SZAC-csapat küzdelme volt a mérkőzés. A szentlőrinci csatársor gólképtelen volt. Jók voltak a szentlőrinciek közül: Kapcsos, Szabó III., Magyar. A szolnoki csapatból Kolláth, mint hátvéd a mezőny legjobbjá volt, Horváth, Bozóki és Csősz emelkedett még ki.

Vidéki eredmények:

- Kispest—Szeged 3:1
Vasas—Debrecen 2:1
MTK—Haladás 2:1
Győri ETO—Salgótarjáni BTC 4:0

A Toto-verseny listáján is szereplő Előre—Lokomotív nemzetközi kosárlabdamezők elmarad, mert a bolgár bajnokságot nem érkezett meg. Helyette az Előre a MÁVAG-gal játszott mérkőzést. Nagy meglepetésre a MÁVAG győzött 41:27 arányban. Erdelődésünkre Varsányi kosárlabdavezető elmondotta, hogy az Előre telefonon beszélt a bolgárokkal. Koleragyanu miatt nem engedték ki a csapatot a határon! Így csak kedden indulnak el. Szerdán a bolgár nők az MTK-val, a férfiak a GSE-vel játszanak, a hét végén pedig Pécs válogatottjával ütköznek meg Pécsen.

Vizilabda Komjádi-Kupa-mérkőzések: Neményi Madisz—FTC 4:0 (3:0), UTE—MAFC 4:1 (3:0), MTE—MMUE 4:1 (2:1).

Itt a jövőheti To-Tó kiírás! Hogyan tippeljünk a vasárnapi fordulóra?

Még morajlik a labdarugóörök hatalmas tábor a mai eredmények megvitatásában. Sokan örülnek, sokan bosszankodnak csapataik sikerén, vagy balszerencsén, de még többen már a jövő heti esélyeket latolgatják. A Reggel segítségére siet sportolvasóinak és elsőnek közli a jövő heti Toto-kiírást. Hogy

megkönnyítsük a tájékozódást, három „benfentes” szakembert kérdeztünk meg, hogyan látják a jövő heti forduló esélyeit? Ime Nagy Marcellnek, a labdarugószerkesztőnek, Nadas Adolfnak, a Ferencváros vezetőjének és Mandik Bélának a válaszaik:

Table with 4 columns: Team, Nagy Marcell, Nadas Adolf, Mandik Béla. Lists results for Szolnok-Ferencváros, Mogúrt-Mateosz, Csepel-Ujpest, Vasas-Haladás, MTK-Szeged, Kispest-Győri ETO, Sal.BTC-Szac. Barátság, EMTK-DVSC, Pécsi VSK-Dinamo, Ózdi VTK-Kistext, Szegedi MTE-Kecskeméti AC, Orosházi MTK-Gyulai TE.

PÓTVERSENY:

Table with 4 columns: Team, Nagy Marcell, Nadas Adolf, Mandik Béla. Lists results for Kaposvári MTE-Tatabánya, Ferencv. SE-Erso Madisz, Győri MÁV DAC-Pécsi BTC, Magyar Textil-Bszkrt Előre.

Szolnok—Ferencváros a magára talált Szolnok otthon mindig kemény dió volt, így döntetlen lehetséges.

Mogúrt—Mateosz: a jóképességű Mogúrt nem tud magához térni, bár kétségtelen jó erőkből áll. Mateosz-győzelem a redős.

Csepel—Ujpest: a Csepel túrája gyenge eredményeket hozott, de Csepelen könnyen megjárhatja az Ujpest. Még döntetlen is lehet!

Vasas—Haladás: a jól szereplő vidéki csapat nem fogja könnyen megadni magát. Vasas győzelem várható.

MTK—Szeged: erősen döntetlen íze. Kispest—Győri ETO: Kispest győzelme nem vitás.

Sal. BTC—Szac. Barátság: A legbizonytalanabb kimenetelű mérkőzés. Döntetlen jósolunk.

EMTK—DVSC: egyenlő örök, döntetlen várunk.

Pécsi VSK—Dinamo: döntetlen a jóslatunk.

Ózdi VTK—Kistext: Ózdon csak hazai győzelem születhet.

Szegedi MTE—Kecskeméti AC: Régi riválisok, Szegedi győzelem várható.

Orosházi MTK—Gyulai TE: szintén ősi riválisok. Gyula jobb, győzni is fog.

A pótkülső esélyei: X 2, 1, 2. Nem lesz könnyű dolog az eredményt eltalálni, ezt bizonyítja az is, hogy még a csapatokhoz legközelebb álló szakemberek is csupán két mérkőzésen várnak azonos eredményt. Jövő szombatig nem várt események (sérülés, eltűnés, stb.) még befolyásolhatják az eredményt, de főbb vonalakban már most mérlegre tehetjük a csapatokat.

Mai lóversenyeredmények

Hajdon nyerte a Budapesti Díjat

A kétévesek és az idősebbek ősi erőpróbájából a kétéves Hajdon került ki győztesként, az erősen megjavult Quasi előtt, amelyet Alpár követett a harmadik helyen. A verseny nagy előrefogadási kedvence, Hellas, teljesen csődöt mondott és a vert mezőnyben végzett.

Első futam: 1. Futótűz, 2. Arany, 3. Vesna. Futottak még: Cilija, Ági fia, Sanghay görli, Rozika, Dolly, Nana. Tot.: 46, 10, 10. Bef.: 49, 98. Bukmékéer-odds: 2 1/2, 8:10 reá.

Második futam: 1. Turul, 2. Postás, 3. Jeep. Futottak még: Nurmi, Bereghát, Mazurka, Phönix II., Biró, Kató, Cserebogár, Kiskoma. Rege. Tot.: 35, 17, 70, 27. Bef.: 722, 157. Bukmékéer odds: 2, 10, 5.

Harmadik futam: 1. Adáz, 2. Füstös, 3. Arany. Futottak még: Fibula, Trampli, Csuli, Buksi. Tot.: 22, 15, 14, 22. Bef.: 73, 162. Bukmékéer-odds: 2, 3, 10.

Negyedik futam: 1. Gézengúz, 2. Mókus II., 3. Haver. Futottak még: Fánosi, Dunure IV., Szuhavölgy, Obsitos, Fúrge, Boszorka, Csábitó, Hangos. Tot.: 63, 30, 15, 25. Bef.: 465, 144. Bukmékéer-odds: 3, 16, 4.

Ötödik futam: 1. Hajdon, 2. Quasi, 3. Alpár. Futottak még: Hellas, Bánk. Tot.: 91, 26, 19. Bef.: 644. Bukmékéer-odds: 6, 6, 2.

Hatodik futam: 1. Szubrett II., 2. Bella, 3. Sanghay boy. Futottak még: Sunday, Zulejka, Fonóka II., Lill, Ultimó, Caro dáma, Véletlen II., Évike. Tot.: 112, 30, 29, 22. Befutó: 673, 932. Bukmékéer-odds: 6, 4, 6.

Hetedik futam: 1. Csákó 77., 2. Gina, 3. Dolmány. Futottak még: Marika, Volga, Pille, Galád. Tot.: 64, 17, 19, 21. Befutó: 129, 215. Bukmékéer-odds: 8, 15.

Nyolcadik futam: 1. Babona, 2. Futár, 3. Pankár. Futottak még: Tarantella II., Buona Sera II., Boy.

Fitos, Alkonycsillag, Aranykalász, Fótó lány, Hamar. Tot.: 23, 11, 12, 13. Befutó: 49, 49. Bukmékéer-odds: 1 1/2, 1, 4.

Kilencedik futam: 1. Brassó, 2. Mami II., 3. Imre. Futottak még: Bandus, Petrix, Gazsi, Szendrő, Bogár, Sulyó, Vihar II., Lina II., Sántán, Titike, Szeles II. Tot.: 10, 18, 12, 15, 17. Befutó: 44, 54. Bukmékéer-odds: 1 pari, 3, 4.

Ügetőeredmények

I. futam: 1. Titanic (Simko) 5:10, 2. Pipet (Kovács M.) 6. 3. Tarzan (Marshall) 5. Tot.: 30. Helyre: 10, 15, 23. Befutó: 90, 99. Futottak még: Erzsike, Debora, Lator, Farsang, Bobi, Judit, Formás II., Merész, Little, Fellow. — II. futam: 1. Jeanne d'Arc (Reimer) 3:10, 2. Edes (Marshall) 6. T.: 13. H.: 14, 48. Bef.: 56. F. m.: Dione, Barmikor, Bob, Szibó. — III. futam: 1. Csiki (Simko) 3:10, 2. Mr. Hugh (Reimer) 3. 3. Fekete Peter (Konta) 2. Tot.: 12. H.: 10, 11, 12. Bef.: 28, 27. F. m.: Gazella, Viktoria, Kincsem II., Szirén II., Vénusz, Dárdó. — IV. futam: 1. Csárdás I. (Kovács J.) 2. 2. Fenegyerek (Hévízy) 4. 3. Bubi (Konta) 4. T.: 34. H.: 14, 24, 36. Bef.: 111, 92. F. m.: Siralmas, Szakmány I., Pacific, Belmonte. — V. futam: 1. Első II. (Zwillinger) 1 1/2. 2. Mady leánya (Marshall) 6. 3. Csongor (Reimer) 1/4. T.: 43. H.: 16, 17, 10. Bef.: 376, 66. F. m.: Igazgyöngy, Savaj, Ferike, Napoleon, Bokros, Merész II., Pengő, Menyecske, Kishamis. — VI. futam: 1. Alraune (Rotfischer) 5:10, 2. Partizán (Marshall) 4. 3. Véletlen (Székely) 4. T.: 18. H.: 13, 15, 14. Bef.: 43, 43. F. m.: Nurmi, Dacos, Jupiter, Tamara III., Pászto, Unet. — VII. futam: 1. rész; 1. Hátha (Reimer) 12. 2. Johnny (Zwillinger) 1 1/2. 3. Dürre-boru (Horváth) 4. T.: 238. H.: 58, 13, 53. Bef.: 451, 796. F. m.: Gyuri, Násfa, Asszonyaság, Holló, Tiszavirág, Bosilyka II., Nádor, Bieskás. — VIII. futam: 1. Dodó (Konta) 6:10, 2. Gyöngyvirág (Gillán) 8. 3. Meridian III. (Jónás) 6. T.: 19. H.: 12, 25, 65. Bef.: 49, 764. F. m.: Lepke B., Ilonka, Allright, Csalfanta, Legenda, Fáni. — IX. futam: 1. Gyémántom (Marshall) 2. Bellona (Földi) 4. Holtverseny: 3. Marisze (Kovács J.) 4. T.: 372. H.: 13, 17, 13. Bef.: 45-28, 70-55. F. m.: Bujdosó, Geoffrey, Idegen, Kalóz, Andrea D., Kantinosné, Miss England, Leleményes, Anikó, Josephine. — X. futam: 1. Filler (Marshall) 7:10, 2. London II. (Konta) 3. 3. Bieskás (Burny) 4. T.: 17. H.: 12, 14, 17. Bef.: 33, 74. F. m.: Erzsike, Badallo, Elelmes, Málva, Otawa, Rosalinda, Honpolgár, Calbész, Hatalmas, Honvág, Leányka, Sybill, Hajnalka.

Kucsera (FTC) az őszl győztes, Pataki (Postás) a kerékpáros mezeli bajnok

Vasárnap délelőtt érdekes küzdelmet vívtak a magyar kerékpárosok. A verseny útvonala ezúttal igen változatos volt. A szabadsághegyi csillagvizsgáló és golfpálya körüli telepen gyakran viáltak a kerékpárt, így igyekeztek a cél felé. A mintegy 15 kilométeres távon Kucsera Pál (FTC) győzött 31 perc 30 mp-es idővel. További sorrend: Eles (MTE), Kucsera József (FTC), Kertész (Előre), Fejes (Előre), Pataki (Postás). Tavasszal a megyei dombokon vívtak az első forduló, akkor Pataki (Postás) győzött, ő lett az összetett verseny győztese is és ezzel elnyerte Magyarország 1947. évi kerékpáros mezeli bajnoka címet. Második és harmadik holtversenyben Kucsera József és Morvai (FTC), az összetett csapatversenyben az FTC diadalmaszkodott.

Kóczyán (Hutter) nyerte a nemzetközi asztali tenisz bajnokságot. Vasárnap délelőtt a döntőben 21:23, 21:13, 21:23, 21:10 arányban győzte le a svéd Flisberget. Harmadik Csillik és Jávor. A párosversenyben a Kóczyán—Csender (Hutter) kettős győzött. A döntőben 21:15, 21:18, 17:21, 15:21, 23:21 arányban diadalmaszkodott a svéd Flisberg—Fredericsson svéd pár felett. — Sidó és Soós, akinek játékjogát a szövetség felfüggesztette, nem indult.

Az osztrákok legyőzték az olaszokat! AUSZTRIA—OLASZORSZÁG 5:1 (5:0)

Bécs, nov. 9. Ami nem sikerült nekünk 20 év óta, sikerült az osztrákoknak. Egy-másután peregték a gépszerű osztrák támadások az olaszok kapuja felé és a második félidő 30-ik percében már 4:0-ra vezetett az osztrák csapat!

Továbbra is enyhe az idő

Az enyhe tengeri légtömegek beáramlása az Atlanti-óceán felől a szárazföldre tovább folytatódik és már hazánkban is megkezdődött az enyhe levegő beszívárgása. Európában mindenütt csapadékos az időjárás, Nyugaton eső esik, Keleten és Északon havazik. Erdélyből is havazást jelentenek. Hazánkban sok helyen volt kisebb, egy-két milliméteres eső. Mérsékelt északnyugati szél várható, sok helyen köd, ködszitalás és eső. Az északi fagy már az ország keleti részében is megszűnt, Budapest vasárnap délután 2-kor 5 fok a hőmérséklet.

A methodista egyház törvényesen elismert vallásfelekezett

A methodista egyház szervezeti szabályzatát a kultuszminiszter jóváhagyta, mert — mint a hivatalos lap vasárnapi száma közli — a törvényes elismerés elfeltételei fennállanak és nincs ok a szervezeti szabályzat jóváhagyásának megtagadására. A methodista egyház tehát 1947 október 31-iki hatállyal az állam védelme és főfelügyelete alatt álló törvényesen elismert vallásfelekezett.

ERDŐS BOXISKOLA IV., RÉIPOSTA-UTCA 12. Fogypórt, önvédelem, kondicionálás, Hölgyeknek, férfiaknak, gyermekeknek MASSAGE

A MAGYAR LOVAREGYLET legközelebbi versenynapja nov. 16.

BLAU MIKSA Központi iroda: VII., Rákóczi-út 44. (Emke mellett). Tel.: 225-680. FARKAS MIKSA Központi irodája: VI., Teréz-krt. 10. Telefon: 224-453. GYÖNGY LAJOS bookmaker irodája: VI., Andrásy-út 45. Telefon: 221-708. XI. 12. 16. d. u. 1/3 órakor ÜGETŐ

METEOR CSILLAR MINŐSÉGET JELENT Podmaniczky-u. 27. József-körút 44.

A DEMOKRÁCIA új számának legérdekesebb cikkei: Nászajándék-kiállítás a londoni esküvő előtt. — A budai szatirnyomában. — Mozgósítják a magyar vízpoló-sportot. — Tovább folyik az erőszakos bevándorlás Palesztinába. — Új amerikai módszerek a szívbaaj gyógyítására. — Szellemidezésen az óbudai médiumnál. — Az erkölctelen menyasszony esete a tisztességes házasságtörővel. — Hölgyválasz. Főszerkesztő: CSORNOKY VIKTOR

SIRUMA gyermekeknek is. Átlátszó kabát, köntösök csak SPORTRUHÁZAT-tó BAJCSY ZSILINSZKY ÚT 13. SZ. (Andrásy-út sarok.)

Vasárnapi és hétfői filmelőadások

Table with 4 columns: A mozi neve és telefonszáma, A film címe és főszereplője, Az előadások kezdete Vasárnap, Hétköznapi. Lists movies like BUDAI VIGADO, CAPITOL, CORUS, DECSI STUDIO, VESTA, Francia film, Orosz filmek, Magyar film.

Reggeli levél

Az áldozat

Azok a rendőri riporterek, akik szeretik színes és változatos mesterségüket s szívesen végznek lelkiismeretes munkát, igen gyakran rászánják magukat arra, hogy valamilyen „szencációs gyilkosság” alkalmával földerítsék a gyilkos életének legapróbb részleteit, elmenjenek a lakására, beszéljék meg szállásadójával, megméri a szobát, ahol aludt, a szekrényt, amelyben ingeit tartotta, kipuholták: általában hány órákor járt haza, ki volt a kedvenc filmszínésze, szerette-e a kutyákat és esőben hordott-e sarcpötyöt? Nyilvánvaló, hogy valahol, valami rejtélyes homályban a dolgok összefüggnek, semmi sem „mellékes”, rejtett, kicsi rugók hoznak működésbe gépezeteket, kanyargós út vezet a bűnig. Nyomozók és riporterek rendszerint végigjárnak ezen a kanyargós úton, „rekonstruálják” az eseményeket s földerítik: hogy lesz valakiből gyilkos. Am csak nagyon ritkán foglalják közlő képeket a másik probléma: hogy lesz valakiből áldozat?

Itt van ez a tizenhét éves tündős Hardicsai Erzsébet „háztartási alkalmazott”, akít meglátott az utcán „Hekus Dönci”, felvágott a szemével, lehívtá az áruház alagsorába és... A többit tudjuk. Csak éppen azt nem tudjuk, hogy került odáig Hardicsai Erzsébet, hogy egyetlen kacintásra könnyedén meginduljon egy ismeretlen férffal egy ismeretlen pincébe.

A riporterek elhanyagolták az áldozatot, még a nevét is helytelenül közölték, némelyik Hradácsnak, mások Hradocsinak írták s elfogadták, mint „készenvett” körülményt, hogy hajlandó volt esabitójával lesétálni a pincébe. Holott Hardicsai Erzsébetnek is végig kellett mennie a maga kanyargós útján, hogy — áldozat legyen belőle. Klotild-utca 10-b: itt volt az utolsó bejelentett lakása, a lakókról vezetett házmeesterkönyv ennyit mond róla: Hardicsai Erzsébet, született Váncsón, 1930-ban. Apja neve: Hardicsai Pál, anyja neve: Szepesi Róza. Jó, ezek a száraz adatok. Mi van az adatok mögött? Nos, mindenekelet az apa, a váncsói joltzóvarga, a korhely falurossza, aki alighogy elveszítte feleségét, gyermekei édesanyját, gyorsan megházasodik ismét. A mostoha nem nagyon szereti a lányokat, Irént, az idősebbet egykettőre elzavarja a háztól, menjen szolgálni Pestre, Erzsébet, a kisebb még vézna és fejletlen, de azért nézzen ő is a kenyere után. ha nem akar koppon maradni. A varga a műhely helyett inkább a kocsmát bújja, éjjeltájban hazadülöngél, elpáholja a feleségét, a gyerekeket, aztán bebújik a vacskába és csaknem lángot vet a lehellete. Erzsébet még nincs tizenéves, amikor lopni kezd. mindegy mit, ami jön, kenyeret a boltból, pénzt a piaci kofáktól. otthon elégedetten állapítják meg, hogy „fejlődik a kicsike”. Ki tudja, milyen ügyes zsebtolvaj nőnekedne belőle, ha a váncsói református lelkész nem elégele

meg a dolgot s nem írta föl Pestre a „Jó Pásztor” intézetbe, hogy itt gyorsan meg kell menteni egy fiatal lelket, vegyék gondjaikba a gyermeket, akít a legközelebbi vónattal személyesen hoz magával. Így kerül Erzsébet a „Jó Pásztor”-hoz, ahol néhány hónapig olyan mintaszerűen viselkedik, hogy megcsinálja a szabadság-téri paróchiára, segítségül a háztartáshoz. Erzsébet megcsinálja a szabadság szele és ötödnap elemeli a tiszteletes úr pénztárcáját, néhány sovány forinttal együtt, mámorosan csavarog a városban és haza se kerül három álló napig. Aztán az éhség mégiscsak hazahajtja és zokogva kér bocsánatot, de a kockázatot már nem meri vállalni a tiszteletes asszony, fölpakolja és elindul vele a fiatalkorúak bírósága felé. Vértük a szíve, de a zülléstől, a pusztulástól szeretné megmenteni. Ahogy átvágnak a Koháry-utcán, a tiszteletes asszony régi barát-nőjével találkozik: Hébenberger Péternével, egy Koháry-utcai vendéglős feleségével. Szolgálóra volna szüksége. A tiszteletes asszony-nak könnyelárad a szeme az örömtől, Erzsébet fogadkozik, rimánkodik s félóra múlva már Hébenbergerné alkalmazottja. Olyan boldog, hogy azonnal neki-esik a lakásnak és két óra alatt felsikál három szobát, ég a munka a keze alatt, atig lehet kivenni a kezéből a sűrűlőjét. De másnap délután ahogy sétálni viszi Hébenbergerék nyolcszentes kislányát, már újra szédül a feje az utcáktól, utaktól, körutaktól, a Dunaparton két „lovagra” is szert tesz, a kis Arankáról valóssággal megjeledekezik s Hébenbergerné késő este akad rájuk a Dunaparton. Tördeli a kezét, sír és bocsánatért esdekel. Megússza egy szigorú korholással, a kis Aranka pedig büntetést kap a papájától, százszor egymásután le kell írnia: Így jár az, aki nem tudja, mikor kell hazamennie! És Erzsébet?

Erzsébet másnap magára veszi asszonya ruháit, elillan a lakásból és három napra nyoma veszi. Visszajön, de kerekén kijelenti, hogy nem akar maradni. „Előkelő” férfszemesőkre tett szert és új ruhákat fog kapni és cipőket és pénzt is, bizony! Nincs maradása, magaraveszi régi rongyait és április másodikán elmegy a lakásból. Hébenbergerné rohan a paróchiára: mit tegyen? Lemon-dó legyintés a válasz. S Erzsébet másnap éhségtől és szabadságtól szédülten csavarog az Andrásy-úton. Szembejön „Hekus Dönci”, int a szemével, Erzsébet révülten és csodaváráon megindul utána...

Igy jár az, aki nem tudja, mikor kell hazamennie...

Halász Péter

* Tasnády László dr., az ismert zene-szerző, a pénzügyminisztérium osztály-tanácsosa, vasárnap este rendez a Zenekademián szerzői, előadói és magyarnóta-estjét.

LEGOLCSÓBB szállítás, 200 kg-ig
SAS MOTOROS BOY
óránként 15 Ft. Tel.: 426-163. Károly-u. 8.

Folytatja diadalútját OLIVIA DE HAVILLAND költői filmje:

KISIKLOTT ÉLET

6. premierhét hétfőtől, (Paramount—Mopex-film) SCALA-OMNIA

Véleményünk a két filmjeiről

UTOLSÓ ÉJSZAKA

A cári Oroszország utolsó éjszakája és a forradalmi Oroszország első hajnala. 1917: a feszültség kirobban, órák alatt hatalmasat fordul az idő kereke és éjjeltől-hajnalig megváltozik egy nép élete. Izgalmas, lázas-sebességű film, visszafotózt lélekzettel követjük. Főszereplő: a Tör-ténelem. A Téli Palota ormdn forradalmi zászló lobog, a nép mámoros a szabadság első hajnali fényei-től. Reisman, a film rendezője biztos kézzel fogja egybe ezt a hatalmas anyagot, s színészeivel: Okunjevskájával, Jaroszkájával és Vencseszlóval felejthetetlen emléket állít a nagy októberi forradalomnak. (Corvin, Uránia.)

HURRA TAVASZ!

Az operatőr végig- csizik felvívógépével a hatalmas moszkvai filmgyár műterméin és — leleplezi a műhelytitkokat. Közben persze érdekes szerelmi história is bonyolódik, a rendező beleszeret a tudós-nőbe, akinek életét filmesíti és kide-rül, hogy egy tudósnot nemcsak a tudomány érdekli, ha szemüveget hord is és a „tartalékolható napsu-gár” kísérletein dolgozik. Orlova, a világhírű orosz színésznek kettős szerepet játszik a filmben, szőkén, lendületesen és karcsún, Cserkaszov alakítja a filmrendezőt hüvös férfias-sággal. (Royal Apollo.)

CSÓKOS HUSZÁROK

Színes, forgatagos filmoperett Napo-leon oroszországi hadjáratainak idejéből. A filmnek nincs izgalmas „vonala”, de a fel-vételek gyönyörűek és Szer-gej Potocki muzsikája kitűnő. Maxim Strauch, a kövér komikus Szokó Szakállra emlékeztet. Gricenko dallás bonviván és ábrándosan szelíd primadonna a gesztenyebarna Jelene Seveova. (Atrium, Városi Színház.)

GYILKOS SZEMEK

Erich Stroheim a há-ború alatt lett igazán népszerű: német létté-re náciellenes filmekben játszott Gestapó-kémeket. SS-tiszteket, megrá-zó valózerűséggel. Most mint „gyilkos-szemű” hipnotizőr mutatkozik be, erő-sen patogias, kusza, nyomozó Sven-gall-szerében, dermesztő hatással és nem éppen áttűt sikerrel. Van akte-nek tetszik talán, nekünk nem tetszett... (City.)

Megnyitották a „Kis Színház”-at

A Rottenbiller-utcában, régi színházteremben, ahol már varieté és mozi is volt az utóbbi években, új katolikus színház nyílt meg: a címe „Kis Színház”. Egyelőre alkalmi tár-sulat adta elő a megnyitó-darabot, Sinkó Ferenc „Boldogasszony legé-nye” című népi misztériumát. A mű még nem jelent sem irodalmi, sem művészi programot, de alkalmas arra, hogy a most szervezködő társu-lat, melynek Galamb Sándor, a ki-váló esztétikus lesz az igazgatója, kipróbálja a szép színházhelyiség fizikai és — szellemi akusztikáját! Láncozy Margit és a többi szereplők nagy lelkesedéssel játszottak. Az iz-léses színházhelyiség egyszerűsége bizonyára nem színházi és irodal-mi kultúrának ad majd keretet a közeljövőben.

Mindenki olvasta a könyvet, — mindenki megnézi a filmet

CRONIN EZT LÁTJÁK A CSILLAGOK

FŐSZEREPLŐK:
MARGARET LOCKWOOD
MICHAEL REDGRAVE

CSÜTÖRTÖKTŐL:
ROYAL APOLLÓ

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság diszelőadása a Nemzetiben

Rusznjak professzor a Szovjetunio orvosairól

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság második kongresszusát a Nemzeti Színház diszelőadása fejezte be, amelyen a bevezető beszédet Major Tamás mondta, utána pedig Szimjonov „Az orosz kérdés” című darabját adták elő. A társaság orvosi szakosztálya ülésén Rusznjak István egyetem-tanár számolt be a Szovjetunioiban gyűjtött tapasztalatairól. Ezer ágy van — mondotta Rusznjak tanár — a moszkvai bal-eseti kórházban, a betegek ellátása mindenütt mintaszerű.

az orvosság rendkívül olcsó, egy tubus kinin például 80 fillérbe kerül.

A szovjetkormány az orvostképzést nagy áldozatokkal támogatja.

az orvostanhallgatók egyetemi éveik alatt ingyen ellátást kapnak,

az orvostképzés hat évig tart, s utána minden fiatal orvos állásba jut. Minden harmadik évben tartoznak az orvosok 3—4 hónapos továbbképzési tanfolyamot hallgatni, ezalatt családjukról az állam gondoskodik. Valóban félelem nélküli élet van a Szovjetunioiban, — mondotta Rusznjak tanár, — mert

nem félnek betegségtől, nyomortól s az öregkortől, mindenkiről gondoskodik az állam. Ezután megválasztották Tildy Zoltán köztársasági elnököt védnőknékné, Szent-Györgyi Albertet díszelnőknékné, Rusznjak István professzort pedig elnöknek.

SZONY, AKI KÖBEFARAG...

Festő az sok van, asszony-szobrász kevés. A szobrászat férfimesterség, még úgy is, hogy a művész formaálmát előbb lágy anyag-bronzba örökítene meg. De Földes Lenke mégcsak nem is gyúr, hanem farag. Ránéz a nyerskötőmb-re vagy a márványdarabra és látja, mi akar abból kilépni. Akkor kezébe veszi a vésőt és kalapácsot, nehéz férfieszközöket, kőfaragók ősi szerszámait és biztos ütéseikkel kiszabadítja a formátlanságból a formát, amely általa akar megszületni. Többnyire kiplasztikák kelnek ilyenkor életre, az ősanagy törvényei szerint zárt és tömör alakkompozíciók. Ha hasonlítanak valamine, akkor arra a szobrászatra, amely a görög művészet kivirulása előtt fiatal népek minden-él egyszerűbb, de megszállt lélekre valló plasztikája volt. Emellett Földesét valami egész nagy benső-ség járja át, érzés és szenvedély, ösözönök lángja. A gyermek függ itt össze örök kapcsolatban az anyá-val, az anya élete fogja itt át a gyermekét, az emberi magányos-ságok összekapaszkodása ez, hogy ne legyenek olyan világbakitettek, mint amilyenek, hanem tartozzanak össze mással és mindennel, mint valamikor a föld bensejében, ahol még semmit sem kellett tudni és meleg volt.

Földes Lenkét Párisban, hová a két háború között gyakran kijárt, jobban ismerik, mint itthon. Bour-dellehez, Rodin után a legkiválóbb francia szobrászhoz, bejárt, de az nem tanította, hanem előadott és írt róla. Maurice Raynal, a leg-híresebb párisi művészeti írók egyi-ke, azt mondja róla egyik tanul-mányában: Földes plasztikáinak igazi talpata a kéz. A tenyérre kell tenni őket, mert melegek, mint a testünk és abból lettek, amiből a testünk. Valahol a titkok rejtekén összefüggnek ezekkel a kisméretűkben is monumentális alkotásokkal. Ami kitör belőlük, az a mi el nem oltható vágyódásunk. A tragédiánk.

Láttam Lenkét — a kezdőt — Bécsben. Anton Hanak, a legjobb akkori bécsi szobrász műtermében. Már akkor sem gyűrt plasztilinba, de a vésőt se tudta még kezelni, túlgöngye volt hozzá. Mégis ki-faragott valami kis remeket és ez ott állt kötőrmelék között az asztalán. Hanak kezébe vette, megfor-gatta, nézte. Látta, hogy a „kö-faragó” az eszközöket még nem jól kezeli, de tanácsot — ő, a nagy akadémikus — nem akart vagy nem tudott adni. Csak ennyit mon-dott: „Das ist mit den Zähnen herausgebissen — ezt a fogával harapta ki.” Vagyis: technika nél-kül alkotott. Ez volt a becsület-rend.

Jártam nem egyszer Lenke montparnassei diákszállója szobá-jában is, télen. A kis vaskályhá-ban égött a tűz, ő az ablak mel-

lett kopácsolt s a kályhán, lábas-ban, négy szem krumpli főtt. Az ebédje. Mert ki eszik, ha Páris-ban dolgozhat? Ezek a túlrövid napok, túlkeves órák... Pedig Lenke — kivételesen — nem szüle-tett művésznomorba. Neki Pesten megvan a polgári kerete. De amik-or a párisi négyesem krumplira emlékeztetem itthon, rózsadombi műhelyében (neki nincs műterme), nagyot sóhajt és azt mondja: „Igen, ott lehetett dolgozni. Egy kis főtt krumpli és senki és semmi. Mun-ka.”

Dénes Zsófia

Muzsika

Az este tizedszer néztem végig a „Pique Dame” operaházi előadását. Puskin Szergejevics Sándor roman-tikus képzetének és Csajkovszkij Iljics Péter szeretlen muzsikusan-tájának igéző játékát. Mióta a Pus-kin-novella rejtelmes hősnőjének, a „Pique dámának” első alakítója, Ba-silides Mária, itthagya a földi színpadot, nyugtalanul kerestem a nyomát ebben az operai együttesben. fe-lejthetetlen drámai mozzanatok, han-gok, szemvillanások, gesztusok em-léke kísértett a Csajkovszkij-opera minden előadásán, s az este, ahogy-gyan Anday Piroska elének lépett, mintha egyszerre csak — Basilides Mária-val találkoztam volna! A háló-szobajelenetben, ahogyan elének az egykor régen hallott Grétry-szónól, a francia dalocskát, amelyet a Nap-könyv korában tanult, a gyertyák lobogásában, s a fátoly mögöl bo-rongó szentképek misztikus sugárzá-sában, mint egykor, Basilides Mária idejében, ismét megfogott az a titok-zatos varázs, amelyet Puskin képze-letének ez az alkotása egykor fe-lém sugárzott. A kis dalocska, mit töredezt, öreg hangoस्कáján elcsi-csereg az agg grófnő, a küszöbön-álló halál képzetét keltette fel a hallgatóban. Es amikor az éj ködei-ből és a hőses fátolyai mögül még egyszer földereng a hazajáró lélek ijesztő arca, s elsutogja a kártya titkát, hogy pusztulásba vigye a szenvedélytől megszállott Hermann-t, — démonikus varázs áradt minden hangjából. Ez a nagy művészno nemcsak a hang szépségével, a frázisok átélésének teljességével és a szerepformálás realitásával — reali-tással, amely egyben misztikus is tud lenni! — ragadja el a nézőt, ha-nem azzal a kimondhatatlan valami-vel, amit a bíráló nem tud zavak-kal megmagyarázni, sem, elemezni: a megjelenítő tehetség mágiájával!

B. I.

CITROM

-nál jobb, olcsóbb, tartósabb a va-lódi „Apolló” citromp. tablettá.

Kis notesz

DINNYES miniszterelnök tanu volt Pálffy János MOSZK-osztályvezető és Zsitvai Erzsébet esküvőjén. Mikor a vőlegény megkérdezte az esketést végző Debreceni előjárótól, melyik oldalra álljon, a miniszterelnök odaszólt a menyasszonynak: „Álljon a baloldalra, mert a baloldal van uralmon és maga lesz az úr a háznál!”

„MRS. MINIVER“ FOLYTATÁSÁT készítik Hollywoodban. A szereplők ugyanazok, Greer Garson, Walter Pidgeon, Richard Ney és Theresa Wright. Csak a szövegekötvet írja az első film szerzője, Jan Struther asszony helyett, Norman Collins, a BBC egyik igazgatója.

Fischer Julia utóda, Couture értesíti nb. vevőit, hogy őszi és téli modell-kollekcióját kiárusítja. Szezonári a mai viszonyoknak megfelelőleg mérsékeltek. Új demi-kollekciója munkában.

A NYILAS KORSZAK SZTÁRAI Franco Spanyolország felé igyekeznek, ahol a Vaszary-Muráti-házaspár már bekapcsolódott a madridi színházi életbe. A legújabb hírek szerint Vaszary János Págerrel is felvette a kapcsolatot. A 44-es év „Téni”-je Innsbruck mellett, Seefeldben él családával, alaposan nekigömbölyödve és új szerepét tanulja - spanyolul. A héten ugyanis megkapta Vaszary új darabjának spanyol fordítását, s amint elkészül a szereppel, útrakele Spanyolországba, ahol Vaszary levele szerint „már kész szerződés várja”. Novemberre várják Madridba a nyilas párt-szolgálatos Szilassy Lászlót is - most már valóban csak „vitéz”. Bánky Róbert van hátra és meg-alapíthatják Madridban az Új Magyar Színházat...

Vendéglátás? American Adam.

BALOGH PÁTER vasárnap a menetrendszerű gyórsónavattal Bukarestbe utazott. Balogh István különböző megbeszéléseket fog folytatni és a hét végére vissza is tér Budapestre.

LORD PAKENHAM, a németországi megszállási övezet angol minisztere most kereszteltette nyolcadik gyermekét. Izzel a kisfiúval helyreállt a családi egyensúly: négy fiú, négy leány!

Virágot Kis Rivierától. Tel.: 123-882.

„PROFESSOR ÚR“ ez a címe most már hivatalosan is a magyar szépirodalom szerelmesének, Hatvany Lajosnak, akit oxfordi magányából voltaképp két kiváló közéleti ember, Bóka László és Supka Géza invitált a Pázmány Péter Tudományegyetem egyik irodalomtörténeti katedrájára. Az új professzor, akinek a bölcsészeti karon történt megválasztását a napokban erősíti meg a kultuszminiszter, könyvtárnyi regénnyel, tanulmányokkal, korrajzzal, életrajssal gazdagította literatúránkat. Az elmúlt tíz esztendőben Angliában fejtett ki igen hasznos és rendkívül eredményes tevékenységet régi és modern klasszikusaink megismertetése érdekében. Oxfordban írta házag-pótló, egészen újszerű Petőfi könyvét. Előadásait Hatvany professzor az új szemeszterben kezdi el, addig is már a jövő héten a Munkások Kultúrszövetsége előadássorozatának keretében Petőfiről és Adyról ad elő.

ÚJ FILMGYÁRTÓ CÉG ALAKULT: A MŰVÉSEK FILMSZÖVETKEZETE. A szövetkezet 20 élővonalbeli művészből áll, igazgatói: Báthly Lajos, Gertler Viktor, Major Tamás, Szirtes László és Várkonyi Zoltán. A szövetkezet tőke nélkül „startol”, első filmjét a belügyminisztérium 200.000 forintos kölcsönével és a Hunnia hitelezésével készíti. Két filmet akarnak gyorsan egymásután gyártani, Mikszáth: „Különbös házasságát” és Kosztolányi: „Édes Annáját”.

SULYOK DEZSŐRŐL olvassuk a hivatalos lapban: törölték az ügyvédek névjegyzékéből és dr. Kátai Jenőt rendelték ki irodájának gondnokául.

JULIUS CAESARRÓL IRT REGÉNYT THORNTON WILDER: új művének „Mareus idusa” lesz a címe. A „Szent Lajos hídjá” világhírű szerzője több mint egy évtizede hallgat...

Az újvonalú fűzőt remekül készíti Lauferré, IV., Váci-utca 12.

HOLNAP ÚJ CIGARETTA KERÜL FORGALOMBA, „LÁNC-HÍD” ELNEVEZÉSSEL! Az új cigarettát 20-as csomagolású kartondobozban árusítják majd és 40 fillérbe kerül darabja. Halkan megjegyezzük: örvendetes volna, ha a Dohányjövődék ezúttal (szokásához híven) egy hét múlva nem vonná ki a forgalomból a nagy lelkesedéssel beharangozott cigarettát...

Badacsonyi, egri kádár, Megát igyék, aki magyar!

SZONDY BIRIRE, a vidékről felruccant szőke primadonnára osztották az úgynevezett „második szereposztásban” Marica grófnő szerepét - vagyis, ha Németh Marika bereked, ő lép a porondra. Kérdés, nem találta-e Szondy Birinél megfelelőbb színésznőt erre a feladatra, mindenekelőtt pedig olyat, „aki 44-ben nem járt zöldre ingben s nem vett tevékenyen részt egy pesti színigazgató elhurcolásában...”

Leghangulatossabb belvárosi vacsorázóhely a Boleró. Pénzes József főz.

A CENTENÁRIUMS ÜNNEPEGEK rendezőbizottságának már most figyelmébe ajánljuk a váci temetőben halottak napján is gondozatlanul maradt sírt, melyen alig olvasható írásból tudjuk meg, hogy ott nyugszik Fűskúti Landerer Lajos pesti díszpolgár és könyvnyomdatulajdonos. Elhunyt Vácra 1854 február hóban, életének 54-ik évében. Landerer neve hozzátartozik a március 15-ike történelméhez: az ő nyomdájából került ki a szabad sajtó első terméke, este pedig nyomdászai a kivilágított nyomdából az ő vezetésével fájklyásmennettel vonultak fel Pest utcáin.

1847 november

Akkor is szép ős volt. Lány szellő lengett.

Lankák között bujkált a telihold. Pozsonyba gyűltenek a karok-rendek s a Pilvax-kávéház már tele volt.

Fönn a hegyekben víg szüreti mámor. Szavalnak Tompa s Bajza verseket, A Palatinus tükrös ablakából Bécs felé tekint Pesth város felett.

Prielle Cornelia... bájos, üde rózsza, Haragszik is rá Laborfalvy Róza - Kecses táncok, szerelmi báj-tusák

Cypruslombok: gyöngéd, érzelmi lyra... Cló közben lángbetűkkel felírja Az eljövendő év nagy dátumát.

Farkas Imre

VALÓSÁGOS HUNYADY-RE-NESZÁNSZ készül a pesti magán-színházakban! A Vígben terbe vették a „Vöröslámpás ház” című Hunyady-novella dramatizálását (zenével kerülne színre), a Művész Színház pedig még az idei évadban felújítja a „Feketeszáru cseresznyét”.

HANS HABE (BÉKESSY JÁNOS), az Amerikában élő magyar származású, ismert regény- és újságíró hétfőn délután repülőgépen Párisból Budapestre érkezik. Társaságában van menyasszonya, Louise Harát hollywoodi filmszínésznő, aki a „Love” című filmben, amelyet most mutattak be New-Yorkban, a fiatal Viktória királynő szerepét játssza. A 36 éves Hans Habe már 1932-ben világhírnévre tett szert, amikor felfedezte, hogy Hitler eredetileg Schickelgrubernek hívták. Harcolt a francia és az amerikai hadseregben, az első ezer amerikai katona között volt, akik Sziciliában és Salernóban partraszálltak. Mint őrnagy, a háború után, Németország egyetlen rádióállomásának, a Radio Luxemburnak parancsnoka lett, majd rábízták 18 német lap főszerkesztői tisztségét. Az ő százáda foglalta el Münchenben a „Völkischer Beobachter” újságpályáját. Három filmje fut ezidő szerint az amerikai mozikban.

CSEHSZLOVÁK FŐKONZULTUS LESZ BUDAPESTEN: a vezetője Doubrava követségi tanácsos.

KÁROLYI MIHALYNE Andrassy Katinka levelét közli a „Manchester Guardian”, amelyben megköszöni angol barátainak, hogy adományokkal lehetővé tették a rákospalotai angol rendszerű javító iskola fenntartását. De elmondja párisi követünk felesége azt is, hogy százával zülnek el a gondozás és modern javító iskolák híján az elhagyott gyermekek Budapest utcáin.

Hódító szépség: Hormocith B-krém!

ÚJ CSILLAG A HOLLYWOODI ÉGENI Colleen Gray a neve, 175 cm magas, 24 éves, hamvaszőke és sötétkék szemű színésznő, aki a legújabb hollywoodi divat szerint a kellő helyeken gömbölyű. Most játssza első nagy szerepét Tyrone Power oldalán. Egyébként St. Paulban végezte az egyetemet és pincérlány volt.

A „Lacikonyha” nem luxushely.

HA INNEN A KÓRHÁZBÓL ÉLVE KISZABADULOK, AKKOR MÁR SOHASEM FOGOK MEGHALNI! - írja a Notesz-nek a 71 éves Föld Matyi a Rusnyák-klinikáról, a legbékebelibb Pest nyári mulattatója, akinek egykor a ligeti Feld-színházban 15 bohózatát játszották 100-szor egyfolytában. A hórihorgas Föld Matyi ma már klasszikussá vált színesek egész sorát fedezte fel és sajátos, füstös pesti humorán kívül arról is nevezetes, hogy egész életét Pesten töltötte és kétszer rándult át Budára 50 év óta, hetek óta súlyos betegen fekszik a klinikán. Amikor meghallotta, hogy túl van a veszélyen és orvosai bíznak mielőbbi felgyógyulásában, boldogan így sóhajtott fel: mégis mozog a Föld...

Dubarry Kávéházban minden este Fényes Kató, Fejér, Magyar!

ÚJ RENDES TANÁROKAT KAP A ZENEMŰVÉSZETI FŐISKOLA: a Notesz értesülése szerint Závodszy Zoltán, Vásárhelyi Zoltán, Jászó Györgyné, Tibay Zoltán és Járányi Pál tiszteletdíjas tanárok a közeljövőben rendes professzorok lesznek.

NYOLCVANFÉLE ALMA TEREM ma Szibériában, főleg az Altái hegység délre nyúló völgyében. Volt olyan alma, amelyik félkiló nyomott.

GÁBOR SÁRI - MRS HILTON perében most döntött a newyorki bíróság - két és félmillió helyett 58.000 dollár fizetésére kötelezték a 60 éves férjét.

NEGY UJSÁGIRO TARTOTT LAGZIT ezen a héten, mind a négyen egy szerkesztőség tagjai, s a legidősebb közülük 30 éves. Erdős Péter, Földi Iván, Hajduska István és Sz. Nagy Lajos a négy újdonsült férj. A menyecskék közül a korelnöki tisztelet a legesleg-öregebb tölti be: ő már 22 éves!... A négy házaspár tiszteletére hangulatossan vacsoráztak a kollégák, még pedig igen stílusosan - a szerkesztőségben.

Borotválás után Rio-crém desinfiál.

POLGÁR TIBOR ALÁÍRTA SZERZŐDÉSÉT A MAGYAR SZÍNHÁZHOZ. Az a feladat vár rá, hogy felírassza, modernizálja a felújításra kerülő régi operettek muzsikáját, így elsősorban Hervé: „Lili”-jét.

A CSIPŐ HANGSÚLYOZÁSA A NAGY DIVAT HOLLYWOOD-BAN! Raffolt, buggyos, a csipő körül erősen kihangsúlyozott szoknyákat viselnek a hölgyek és minden ruha mélyen kivágott, a pongyolától az estélyi ruháig.

KIS NOTESZ ÜZENETEI

Régi demokrata, Király-utca 91. Dehogyis téved! A tömeggyilkos Gyulai-Molnár Ferenc, aki a szolnoki népbíróság előtt most felel bünelért, azonos azzal a Gyulai-Molnár Ferenc volt britanniás, később pesti csarnoki hűsáros, majd dunakeszi adóellenőrrel, aki a szégyenteljes frank-ügy idején, 1928 február 16-án, Vannay László ugyancsak sötétmúltú leventeköltővel a már akkor nagybeteg Vázsonyi Vilmost a Teréz-kórház megleste és inzultálta. Gyulai-Molnár forgópisztolyát szegte Vázsonyra, Vannay pedig bórrel bevont vasbotjával megütötte. A két bravót őrizetbe vette a rendőrség, de két nap után magas protektorátik közbenjárására kiszabadultak. Gyulai-Molnárnak, akinek a bérgyilkosok társadalmában „Kácsa” volt a beceneve, a fogdába kézbesítették ki „hazafias érdemeinek” jutalmát: adóellenőrnek nevezték ki Vácra. Vázsonyi az év májusában meghalt, a két gengszternek hajazáia sem görbült meg. Ellenben néhai Pakots József, a bator és tehetséges demokrata képviselő, aki a Házban Gyulai-Molnár és Vannay szennyes és véres előéletét leleplezte, a két akasztófaraváló, az akkori idők szokása szerint, provokáltatta: lovagias útra terelték az ügyet. Céltárgyos volna, ha a szolnoki népbíróság beszerezne a képviselőhöz 1926 június 22-i naplóját, amely felejthetetlen barátunk, Pakots József interpellációját tartalmazza. - Rákosszentmihály. Nekünk se ideálunk az utcán cigarettázó fiatal lány, de nyilván bennünk a hiba: elavult előítéletek irányítják ízésünket. - Szeged A nagyvárágás bizony elég költés-eges szenvedély, csak az a szerencse, hogy mások viselik a költéséget. - Ideálta, Győr. Tanulásig: ne dobj kedvet annak az asszonynak a kertjébe, akit el akarsz hagyni, legfeljebb - drágakövet. - Teológus, Sárospatak. Levele őszintén meghatótt. Befelező sorait, íme, átadjuk a nyilvánosságának: „Nem a bűnözők, de a tiszták és ártatlanok vezeklése formálja majd át a világot. Amíg egymásra túljuk a nagy bűnt, addig nincs megváltás, de helyre áll a tökéletes harmonia abban a pillanatban, amikor még az ártatlanok is vállalják, hogy a nagy bűnben ők is bűnösök. Az elmúlt évtizedek istentelenségeiért, szörnyűségeiért, gyálatáért mindnyájan felelősek vagyunk. És minél tisztább a lélek, annál fájóbban kell, hogy érezze, ezt a felelősséget...” - Kőítő, Újpest. Az igazi szerelem vak - vagy legfeljebb szemtel hűny. Szeresse Rózát, de írjon - prózát! - Francia irodalombarát, Pécs. Téved. A gall eszpri nem halt meg, még csak nem is alszik! Íme, néhány példa csak e hétről: „Ki az igazán nagy ember? Az, akinek a jelenlétében mindenki nagyobbban érzi magát, felelte Emile Buré, a veterán újságíró. Ki dobja ma barátinjére az első követ? A férj szeretője. Ez Annabella, francia filmszínésznő mondása. A modern muzsika úgy hangzik, mintha Picasso szerette volna, olvastuk a „Figaro” zenekritikájában. Sokkal önzőbb, semhogy jószíve legyen és sokkal értelmesebb, semhogy szellemes legyen, írta De Gaulle tábornokról egyik honfitársa.

Orkény István irodalmi krónikája: SZEGÉNY PETŐFI...

GYULAI PÁLROL jegyezte fel Hatvany Lajos, hogy valahányszor szóba került Petőfi, mindig ezzel a szomorkás sóhajjal tett Gyulai pontot a mondat végére: Szegény Petőfi... Igaz, persze, sógorok voltak; de kortársak is! És épp tegnap történt, hogy a Rákóczi-úti Emke-háznál a vállamra koppintott egy öregúr: „Tudja-e, fiam, hogy itt halt meg Blaháné, szegény?” És kiderült, hogy az öreg sósom beszél Blahánéval. De számontartotta. Tudta, hol halt meg. Kortársa volt; s az idő is hazánk. De a maj író kinek kortársa vajjon? Ki mondhatja ma, hogy „szegény Babits”, hacsak a költők nem? Kisváros vagyunk, egy „világ-falu”, nálunk a népszerűséget mindig ez a benfentesség jelentette. Hová let? Bródy Sándor gáláns kalandjait többen ismerték, mint a műveit. Ma sem ezt, sem azt... Ma már az írók közt nincs bohém. Komolyak az idők. Olvasó, nem látod? Az írók megkomolyodtak.

DE LÁTSZÓLAG nem valamennyi G. B. Shaw új könyve, a Politikai ábcé (Dante) szemléltetést utcai csendhábortás. Shaw módszere - ő maga vallja s ép e műben - a közbizományozás. Shawnak megvan az a képessége, hogy a legvilágosabb dolgot is meg meri (és tudja) magyarázni. Ezt írja a szabadságról: „Dohányzók és nemdohányzók nem érezhetik magukat egyformán szabadnak ugyanabban a vasúti fülkében...” Könyvében nemcsak politikai ábcét, hanem teljes társadalmi körképet kíván adni, s a mai jelenségeket történelmi látvlatukban állítja elénk; de a könyv mégis friss, kaján, ingerlő. Miből pattannak a szikrák? Shaw mindent leleplez, önmagát is. Ezt írja: „Ami engem illet, én elvben kommunista vagyok, hivatásom szerint színmű-író, de rang szerint földesúr.” Gondolhatni, milyen feszültséget ad e hármas magatartás, melyhez bizvást hozzátehetné volna még: Angol vagyok, de Anglia legfontosabb ellensége. Ez a pár ellentmondás e könyvnek és talán Shaw egész művének kulcsa; ebben az évszázadban a legkomolyabb firtos az övé.

könyvét küldte haza - Szőkésben (Gutenberg) - mely a hitleri összeomlás idején játszódik, s melyet csak politikai ponyvának minősíthetünk. Hőse egy főnáci, aki drótotótnak álcázva mindenkit eltesz láb alól. Szeretőjének csók közben golyót ereszt a szívébe, s Obman üröhs így szól: Obman, ne próbálja elfordítani a fejét. Meg kell halnia. Ez esetben a gerincvelőbe lö. Tovább nem olvastam.

KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL: Leiki finomságok (Parnasz-szus). Az öreg Koryné meghal, s a legkisebb lány, a huszonnyolc éves, elkényeztetett szűz, a gazdag Vizói „pártfogoltja” lesz. Kitűnő benne a családi vegyeskar, mely mindenáron vissza akarja tartani a lányt, s közben valósággal a férfi karjai közé taszítja. Grandpierrét mindig az Isten óvja meg attól, hogy szatirát ne írjon. Borotvaélen táncol, de nagy rutinnal és biztosan.

GYÖNYÖRŰ ASSZONY Alarék Tolsztoj novellái (Dante). Bátor író; kiaknázott, elcsépelet témákhoz mer nyulni. Egy földesúr, aki él a ius primae noctis jogával. Vagy: egy korlátolt, de hazafias diplomata utazik a vonaton, inge alatt a „titkos iratok”. A szép kémmőkerületi, aztán - vesztére - beleszeret. Köz hely, úgy-e? De Tolsztoj a papírmásé figurákba vért pumpál; ez a szerelem igazi szerelem, hite-

les, valódi. Hallani a szívek dobogását.

A III. KÖZTÁRSASÁG határain túl a harmadik emigráció táborozik. Ki tudja az előzők - a 19 utáni és a 49 utáni - történetét? Arany László, Arany János fiának könyve Kossuth, Klapka, Teleki évtizedes kísérleteinek vázlata. A magyar emigráció mozgalmai. („Budapest” Irodalmi Intézet kiadása.) Voltaképpen Kossuth Lajos Világos utáni működésének bírálata, mint mondaná szokás, „dióhéjban”. Szerencsére Arany László a kritikus. - Hegedűs Géza bevezetője világos és tanulságos.

AZ ÜNNEPI HÍR: egy új Gorkij-fordítás. Minden új Gorkij egy-egy határkiigazítás a szellemi Magyarország térképén. Az én egyetemem (Cserépfalvi). Gorkij az összes oroszok közül a legkevésbé „orosz”; engem például az unokabátyámra emlékeztet. Az is egyszerűen beszél, ilyen lassan és ilyen ismerős dolgokról. Hogy a volgai rakodómunkások dolga ilyen ismerős: az éppen Gorkij titka. Nincs benne „át-tétel”. Amit 30 évvel ezelőtt hallott, pékinas korában, s amit tegnapelőtt, azt úgy jegyzi fel, mint a háziasszony a kiadásait. Az emlékek: lényeg, s az élmény: írás. Az olvasóban ugyanez játszódik le, visszafelé. Íme, a titok. - Gellért György munkája méltó régi orosz fordítóinkhoz. Egy mondata orosz: épp a cím.

A REGGEL

Megjelent minden hétfőn a szerkesztésért és kiadásért PÁRTAY TIVADAR felelős. Ig. TIMAR SANDOR. Bajcsy Zsilinszky ut. 13. Telefon: Szerkesztőség: 129-679 és 128-385. Kiadóhivatal: 129-676. Leigrády Testvérek Rt. könyvnyomdás. A nyomdaiért felelős: Agárdi Károly Ig.